

Ο ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΤΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΝΟΡΙΑΚΟΥ ΚΛΗΡΟΥ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΟΥ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ "ΕΚΚΛΗΣΙΑ,,

ΕΤΟΣ ΣΤ' | ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19 | 1-15 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1957 | ΑΡΙΘ. 16-18

Ο ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΟΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΥΡΙΟΣ ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ

Ο ΝΕΟΣ ΠΡΩΘΙΕΡΑΡΧΗΣ

Ψήφω τῆς Ἀγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἑλλάδος, τὸν ἐν μακαριστοῖς Ἀρχιεπίσκοπον κυρὸν Δωρόθεον διεδέχθη εἰς τὸν Ἀρχιεπισκοπικὸν θρόνον τῶν Ἀθηνῶν ὁ ἀπὸ Πατρῶν κ. Θεόκλητος. Οὗτος, μετὰ πάσης τῆς ἐπιβαλλομένης ἐπισημότητος ἐνθρονισθεὶς, ἤδη ἀνέλαβε τὰ Πρωθιεραρχικά του καθήκοντα, καὶ ἐπελήφθη τοῦ ἔργου του¹.

Ἐχουν ἤδη γνωρίσει οἱ Ἐφημέριοι καὶ τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὰς φροντίδας τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Κυρίου Θεοκλήτου διὰ τὴν οἰκονομικὴν καὶ ἠθικὴν ἐξύψωσιν αὐτῶν. Ὡς Ἀντιπρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. ἐμερίμνησε διὰ τὴν ἀναπροσαρμογὴν τῶν συντάξεων τοῦ ἐφημεριακοῦ κλήρου, ὡς καὶ διὰ τὴν χορήγησιν δανείων εἰς τοὺς μετόχους αὐτοῦ. Γενικῶς δὲ ἡ ὀλιγοχρόνιος θητεία του παρὰ τῷ Τ.Α.Κ.Ε. ὑπῆρξε τόσο γόνιμος καὶ μεστή πατρικοῦ ἐνδιαφέροντος διὰ τὸν κλῆρον τῆς Ἑλλάδος, ὥστε νὰ προοιωνίζεται τὴν λύσιν τῶν ἐκκρεμούντων προβλημάτων τῶν Ἐφημεριῶν. Σήμερον, ὅτε ὁ ἀπὸ Πατρῶν κ. Θεόκλητος ὡς Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος ἀνέλαβε τὸ πηδάλιον τῆς Ἐκκλησίας, ἀναμένεται μετὰ πεπειθήσεως, ὅτι θὰ συνεχίσῃ καὶ θὰ ἐπεκτείνῃ τὸ ἔργον του ὑπὲρ τῶν Ἐφημεριῶν.

Εἰς τὸν ἐνθρονιστήριον λόγον του ὁ Νέος μας Πρωθιεράρχης κατὰ τὸν ἐπισημότερον τρόπον διεκήρυξεν, ὅτι πρώτη, μεταξὺ τῶν μεριμνῶν του ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας, ἔρχεται ἡ ὑπὲρ τῆς ὕλικῆς καὶ πνευματικῆς ἐξυψώσεως τοῦ ἐφημεριακοῦ κλήρου. Διότι ὁ νέος Προκαθήμενος τῆς Ἐκκλησίας μας ἐκτιμᾷ ἀκριβῶς τὴν σπουδαιότητα τοῦ ἔργου τοῦ Ἐφημερίου ἐντὸς τοῦ Σώματος τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐντὸς τοῦ κοινωνικοῦ ὀργανισμοῦ. Γνωρίζει δὲ καλῶς τὰς ἀνάγκας καὶ τὰ προβλήματα τοῦ ἐφημεριακοῦ κλήρου.

Ἐπῆρξε καὶ εἶναι ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος κατ' ἐξοχὴν ἱερατικὴ φυσιογνωμία. Ὑπόδειγμα πραότητος, σεμνότητος καὶ ἀρετῆς, ἠγάλωσεν ἑαυτὸν εἰς τὸν ἀθόρυβον στίβον τῶν εὐγενῶν πνευματικῶν ἀγώνων. Ὡς λύχνος δὲ νῦν φαίνει ἐπὶ τὴν λυχνίαν. Τὸ δὲ φωτεινὸν παράδειγμα τοῦ βίου του προβάλλει πρὸς μίμησιν εἰς τὸ τίμιον πρεσβυτέριον, πρὸς τὴν ἐν Χριστῷ διακονίαν καὶ τὸν χριστεπώνυμον λαόν.

Ἐποβάλλοντες εὐσεβάστως τὰ συγχαρητήρια τοῦ «Ἐφημε-

Τὰ κατὰ τὴν ἐκλογὴν καὶ ἐνθρόνισιν τῆς Α. Μακαριότητος ἀναγράφονται ἐν τῷ σημερινῷ φύλλῳ τῆς «Ἐκκλησίας».

ΠΡΩΪΝΗ ΠΡΟΣΕΥΧΗ

(Ο 62ος ΨΑΛΜΟΣ ΤΟΥ ΔΑΒΙΔ)

Ὁ βασιλιάς πάλι στήν ἔρημο. "Αδικοὶ ἔχθροὶ ζητοῦν τὴ ζωὴ του. Κι ἀφήνει τὰ πάντα καὶ φεύγει μετ' τὴ συνοδεία ὀλίγων πιστῶν φίλων, φεύγει κυνηγημένος πολὺ, καθὼς τόσες ἄλλες φορές. Πέρασε τὸ χεῖμαρο τῶν Κέδρων καὶ τὸ ὕρος τῶν Ἐλαιῶν, στάθηκε λίγο (ἐν Ἀβαρῶθ τῆς ἐρήμου) καὶ προχώρησε πέρα ἀπ' τὴν Ἱεριχῶ καὶ περ' ἀπὸ τὸν Ἰορδάνη καὶ κατάκοπος, πεινασμένος καὶ διψασμένος, ἔφθασε στὴ Μαναΐμ, σὲ μιὰν ἔρημη καὶ ἀκατοίκητη περιοχὴ ποὺ δὲν περνοῦσε ἄνθρωπος, (γῆ ἔρημη, κι ἄνυδρη). Στὶς δύσκολες στιγμὲς σήκωνε ὁ λαὸς τὴν Κιβωτὸ τῆς Διαθήκης μαζί του. Κι ἐπεχείρησαν νὰ τὴν πάρουν καὶ τώρα. Ὁ Δαβὶδ δὲν τὸ θέλησε καὶ τοὺς εἶπε νὰ τὴ γυρίσουν πίσω. «Ἐὰν εὖρω χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου—εἶπε—καὶ ἐπιστρέψει με καὶ δεῖξει μοι αὐτὴν καὶ τὴν εὐπρέπειαν αὐτῆς»! Καὶ προχώρησε τὸ δρόμο τοῦ πόνου.

Οἱ διώξεις τοῦ ἡρωϊκοῦ Ἰουδαίου ἦσαν πολλές, καὶ πρὶν πάρῃ τὸ θρόνο καὶ στὴ διάρκεια τῆς βασιλείας του. Ἐδῶ, ὁ ἐξηκοστὸς δεῦτερος ψαλμὸς ἀναφέρεται στὴ δευτέρη περίπτωσι. Τὸ λέει καθαρὰ ὅτι εἶναι βασιλιάς ὁ ποιητής. Τὰ γεγονότα λοιπὸν ποὺ ἐμπνέουν τοὺς ὠραίους αὐτοὺς στίχους τοῦ ἔχουν σχέση μετ' τὴν ἀνταρσία τοῦ Ἀβεσσαλώμ. Πρὸς αὐτὸ μᾶς ὁδηγεῖ κι ἡ ἐπιγραφή τοῦ ψαλμοῦ.

Ὁ Δαβὶδ, ὁ βασιλιάς ποὺ ἔχει ἀνεπτυγμένο τὸ συναίσθημα τῆς ἀγάπης γιὰ τὴ χώρα του στὸν ὑπέρτατο βαθμὸ, ἐνῶ δοκιμάζει τὴν πίσση τῆς φυγῆς καὶ παίζει τὴν τύχη τοῦ λαοῦ του κι' ἔχει ὅλη τὴν εὐθύνη γιὰ ὅ,τι θ' ἀκολουθήσῃ τὴν τρομερὴν ἀνταρσία τοῦ γιοῦ του, ὅμως δὲν ἀπελπίζεται. Ἐβρει, πῶς ἐκεῖνος ποὺ τὸν ἔφερε σήμερα σ' αὐτὴ τὴ θέση, ἔχει κάποιο σκοπὸ καὶ στὸ τέλος θὰ τὸν γεμίσῃ μετ' καινούργια χαρά, μετ' μιὰ καινούργια νίκη, ποὺ σίγουρα τοῦ ἐπιφυλάσσει, γιὰ νὰ δοξασθῇ καὶ πάλι τ' ὄνομά του. "Ἄν καὶ καταπονημένος λοιπὸν ἀπὸ τὸν κάματο

ρίου» εἰς τὴν *A. Μακαριότητα*, εὐχόμεθα *Αὐτῇ μακροήμερουσιν* πρὸς *ὀλοκλήρωσιν τῶν πεπνυμένων* αὐτῆς ὑπὲρ τῆς *ἐξυμνήσεως* τοῦ *ἱεροῦ ἡμῶν κλήρου* προθέσεων· καὶ παρακαλοῦμεν τὸν Ἀρχιποίμενα *Χριστόν*, ὅπως ἐνισχύσῃ αὐτὸν εἰς τὸ βαρὺ καὶ ἐπιμωχθὸν ἔργον του, ἐπ' ἀγαθῶ τῆς *Ἐκκλησίας* καὶ πρὸς δόξαν *Χριστοῦ*.

Ο ΒΦΗΜΕΡΙΟΣ

τῆς πορείας καὶ τῶν στερήσεων, πρὸ πάντων τῆς ἀνυπόφορης δίψας μεσ' στὴν ἔρημο, ἤρεμος, νηφάλιος, στοχαστικός, ἀφήνει ἐλεύθερη καὶ πάλι τὴν εὐαίσθητη λύρα του νὰ τραγουδήσῃ τὸ δημιουργὸ τοῦ κόσμου. Ἔτσι τὸ κράμα τῶν συναισθημάτων, πού κυριαρχεῖ μέσα του τοῦτες τίς δύσκολες ὥρες, πού αἰσθητοποιοῦν οἱ θαυμάσιοι στίχοι τοῦ 62ου ψαλμικοῦ του ποιήματος, ἐκδηλώνεται σὰ μιὰ προσευχὴ σιγανή, ἐνδόμυχη, τρυφερή, κι ἐκφράζει τὴ βαθειὰ του πεποίθησις ὅτι θὰ λυτρωθῇ ἀπ' τοὺς κακοὺς ἐχθροὺς πού τὸν κυνηγοῦν κι' αὐτοὶ θὰ πέσουν.

Ἔτσι, οἱ στίχοι τοῦ ψαλμοῦ εἶναι καθένας χωριστὰ κι' ὅλοι μαζί ἓνα καινούργιο ξέσπασμα τῆς γεμάτης θρησκευτικότητος ψυχῆς τοῦ Δαβίδ κι' ἐκφράζουν ζωηρὰ τὴν πίστη του γιὰ τὴ δύναμη καὶ τὴ δόξα τοῦ μεγάλου θεοῦ. Ἐνὸς θεοῦ, πού τὸν θεωρεῖ ἀποκλειστικὰ δικό του, μιλάει μαζί του ἀδιάκοπα τίς νυκτερινές ὥρες στὴν κλίνη του καὶ τὸ γλυκοχάραμα στὸ νὰβ του καὶ τὸν ἔχει στήριγμα παντοτινὸ καὶ σκέπη καὶ προστασία. Δὲν τοῦ παραπονεῖται καὶ δὲν ἐκφράζει κανένα φόβο. Τὸν ἀγαπᾷ μ' ἓνα δυνατὸ ἔρωτα. Ἡ ἀγάπη του κι' ἡ ἐμπιστοσύνη του εἶναι τὰ μόνα ἀναστενάγματα τῆς καρδιάς του (Fillion).

Τὸν ψαλμὸν τοῦτον, μὲ τὴ δυνατὴν ἀπλότητα, μὲ τὴ ζωηρότητα τῶν φυσικῶν εἰκόνων καὶ τὴν εἰλικρίνεια τῶν λεπτῶν αἰσθημάτων, ἡ Ἐκκλησία ἐθεώρησεν ὡς τὸν πιὸ κατάλληλον νὰ γίνῃ ἡ ὁρθρινὴ προσευχὴ τῶν πιστῶν καὶ τὸν καθιέρωσαν οἱ διαταγές τῶν Ἀποστόλων καὶ τῶν Πατέρων. Γιατὶ ἔχει τὴ δύναμη νὰ μεταφέρῃ τὸν ἄνθρωπο σὲ ὑψηλές πνευματικές καὶ θρησκευτικὲς σφαῖρες, ὅπου θὰ συναντήσῃ τὴν ἐξομολόγησι, τὴ χαρὰ, τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ἀπαντοχίαν.

Ὁ ψαλμὸς ἀποτελεῖται ἀπὸ δώδεκα στίχους. Μπορεῖ νὰ διαιρεθῇ σὲ δυὸ μέρη. Στὴν ἀρχὴ ὁ ποιητὴς (στ. 2—3) διαχύνει τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ἐμπιστοσύνην στὸ θεό, (στ. 4—5) μιλάει γιὰ τὴν καλωσύνην του καὶ ὑπόσχεται ὕμνους, (στ. 6—7) ἀναλογίζεταί πόσο στενὰ ἔχει ἐνωθῆ μὲ τὸ θεό, (στ. 8—9) πού τὸν θεωρεῖ ἀνεπιφύλακτον βοηθὸ καὶ στὸ δεῦτερο μέρος (στ. 10—12) προλέγει τὴν καταστροφὴν τῶν ἐχθρῶν του καὶ τὸ δικό του θρίαμβο.

* * *

1. *Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ· ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ*
[τῆς Ἰουδαίας.

2. *Ὁ θεός, ὁ θεός μου, πρὸς σὲ ὀρθρίζω·*
ἐδίψησέ σε ἡ ψυχὴ, ἰμείρεται σου ἡ σάρξ μου
ἐν γῆ ἐρήμῳ καὶ ἄβάτῳ καὶ ἀνύδρῳ.

3. Οὕτως ἐν τῷ ἁγίῳ ᾤφθην σοι,
τοῦ ἰδεῖν τὴν δύναμίν σου καὶ τὴν δόξαν σου
4. Ὅτι κρεῖσσον τὸ ἔλεός σου ὑπὲρ ζωάς·
τὰ χεῖλη μου ἐπαινέσουσί σε.
5. Οὕτως εὐλογῆσω σε ἐν τῇ ζωῇ μου
καὶ ἐν τῷ ὀνόματί σου ἄρῶ τὰς χεῖράς μου.
6. Ὡς ἐκ στέατος καὶ ποιότητος ἐμπλησθεῖη ἡ ψυχὴ μου.
καὶ χεῖλη ἀγαλλιάσεως αἰνέσει τὸ στόμα μου.
7. Εἰ ἐμνημόνευόν σου ἐπὶ τῆς στρωμνῆς μου,
ἐν τοῖς ὄρθροις ἐμελέτων εἰς σέ.
8. Ὅτι ἐγενήθης βοηθός μου
καὶ ἐν τῇ σκέπῃ τῶν πτερυγῶν σου ἀγαλλιάσομαι.
9. Ἐκολλήθη ἡ ψυχὴ μου ὀπίσω σου,
ἐμοῦ δὲ ἀντελάβετο ἡ δεξιὰ σου.
10. Αὐτοὶ δὲ εἰς μάτην ἐζήτησαν τὴν ψυχὴ μου
εἰσελεύσονται εἰς τὰ κατώτατα τῆς γῆς.
11. Παραδοθήσονται εἰς χεῖρας ρομφαίας
μερίδες ἀλωπέκων ἔσονται.
12. Ὁ δὲ βασιλεὺς εὐφρανθήσεται ἐπὶ τῷ θεῷ·
ἐπαινεθήσεται πᾶς ὁ ὀμνύων ἐν αὐτῷ·
ὅτι ἐνεφράγη στόμα λαλούντων ἄδικα.

*

2. Θεέ, Θεός μου εἶσαι σύ· διψᾷ για σὲ ἡ ψυχὴ μου
[διψᾷ πολὺ,
κι ἡ σάρκα μου μαραίνεται για σένα·
μὲ τὰ γλυκοχαράματα λέω τὴν προσευχὴ μου
σ' ἀναζητῶ στὰ ξένα,
στὴν ἔρημη, στὴν ἄβατη, στὴν ἀνδροῦ τὴ γῆ !
3. Ἔτσι μπροστά σου στάθηκε σὸν ἅγιό σου ναό,
τὴ δόξα σου νὰ ἰδῶ, τὴ δύναμή σου.
4. Μπροστά σὸ ἔλεός σου ἡ ζωὴ μηδενικό,
τὰ χεῖλη μου δὲν σταματοῦν μπροστά στὴν
[ὑμνησὴ σου.
5. Ἔτσι κι ἐγὼ στὴ ζήση μου θὰ σὲ δοξολογῶ,
ὑψώνοντας τὰ χέρια μου ψηλὰ σὸν οὐρανό.

6. Σὲ τραγουδοῦν τὰ χεῖλη μου μὲ ἀνείπωτη χαρὰ,
λὲς ἢ ψυχὴ μου χόρτασε μὲ λίπη καὶ μυαλά.
7. Δὲν σὲ ξεχνῶ στήν κλίνην μου κι' ὄλο σὲ μελετῶ
ὡσπου νὰ φέξῃ ἢ αὐγὴ.
8. Σκέπη μου οἱ φτεροῦγες σου, χαρὰ κι ἀπαντοχὴ,
ἐσένα μόνο, Κύριε, γνωρίζω βοηθό.
9. Κοντὰ στὴ δύναμή σου κολλήθηκε ἡ ψυχὴ μου
ἢ δεξιὰ σου μὲ κρατεῖ.
10. Κι αὐτοὶ πὸν ἄδικα ζητοῦν νὰ πάρουν τὴ ζωὴ μου,
θὰ μοῦν βαθεῖα στὴ γῆ.
11. Μὰ θὰ περάσουν ὄλοι τοὺς στήν κόψη τοῦ σπαθιοῦ
καὶ ἄταφοι θὰ κοίτονται βορὰ γιὰ τὴν ἄλουπού.
12. Κι ὁ βασιλιάς πὸν τὸ θεὸ ἀγάπησε πολὺ
μ' αὐτὸν θὰ εὐτυχῇ·
ἔχει γιὰ τοὺς ἐναρέτους παινέματα πολλὰ
κι' ὄσων μιλοῦσαν ἄδικα τὰ στόματα σφαλνᾶ.

Φυγὰς ὁ βασιλιάς ἀλλάζει τόπον ἐκ τόπου, ὁ ἀποστάτης γιὸς του τὸν διώκει παντοῦ, κόσμος τὸν ἀκολουθεῖ ἀπελπισμένος. Περνοῦν ὄλονυχτις τὸν Ἰορδάνην («ὡς τοῦ φωτός τὸ πρωτῆ»). Τὰ ξημερώματα τοὺς βρίσκουν στὸ δρόμο. Ἄλλ' ἢ πορεία κι' ὁ κάματος δὲν ἐλαττώνουν τὴν εὐσέβεια. Κι ὁ βασιλιάς διακόπτει τὴν πορεία, νὰ ἐπικοινωνήσῃ πρῶτα μὲ τὸ θεό. Τὸ δικό του θεό. Ἔτσι τὸν προσφωνεῖ: ὁ θεός, ὁ θεός μου! Στὸ ἐβραϊκὸ πρωτότυπο πιδ ζωηρά: Ἐλ ω εἰ μ, Ἐ λ εἰ ἄ τ τ ἄ, δηλ. ὦ θεέ, εἶσαι δικός μου θεός!...

Ἡ ψυχὴ πὸν ἀγαπᾶ, κι' ὅταν πρόκειται νὰ κοιμηθῇ κι' ὅταν ξυπνήσῃ, πρώτη τῆς ὑποχρέωση ἔχει ν' ἀπευθυνθῇ στὸ δημιουργὸ τοῦ ἀπείρου, μὲ οἰκειότητα κι' ἐμπιστοσύνη καὶ τρυφερότητα, σὰν σὲ προσωπικὴ ἐπαφή. Καὶ τοῦ προσφέρει λακωνικά, μὰ μὲ ἀληθινὴ λαχτάρια τὸ χαιρετισμό: π ρ ὀ ς σ ἐ ὀ ρ θ ρ ῖ ζ ω! Ὅπως ὁ παραγωγὸς προσφέρει στὸ θεὸ τὸν ἀνθὸ τῆς παραγωγῆς του, τ ἄ ς ἄ π α ρ χ ἄ ς, γιὰ τὸ Δαβὶδ ἄ π α ρ χ α ἰ, τώρα πὸν κατέφυγε στήν ἔρημο, εἶναι οἱ ὄρες τῆς αὐγῆς, τὸ ξημέρωμα μιᾶς καινούργιας ἡμέρας. Κι αὐτὴν τὴν πολυτίμη φρεσκάδα τῆς νέας ἡμέρας καταθέτει ἐνώπιον τοῦ μεγάλου Θεοῦ. Πεπτρωμένης ψυχῆς ρήματα, λέει ὁ Ὀριγένης. Κι ὁ Ἡσαΐας (26, 8-9) λέει: «τ' ὄνομά σου κι' ἢ θύμησή σου μᾶς φέρνει ἐπιθυμία κι' ἐλπίδα

καὶ πρὶν ἀκόμη φέξῃ τὸ πνεῦμα μου σ' ἀναζητάει ἀπὸ τῆς νύχτ' ἀκόμη, γιὰ τὴν προστάγματά σου εἶναι φῶς πάνω στὴ γῆ» (ἐκ νυκτὸς ὀρθρίζει τὸ πνεῦμά μου πρὸς σέ ὁ θεός)...

Ἐδῶ ὁ ψαλμωδὸς ξεπερνάει τὸν Ἡσαΐα. Δὲν τοῦ λέει πῶς τὸν θυμᾶται, τὸν ποθεῖ κι' ἐλπίζει. Κάτι παραπάνω, πού εἶναι ἄφθαστο, πολὺ ἐκφραστικό: «Ἡ ψυχὴ μου διψᾷ γιὰ σένα». Ἡ λατρεία τοῦ θεοῦ παραστέκεται σὰν κάτι ρευστό, πού ὁ ἀνθρώπινος ὀργανισμὸς τὸ ἔχει ἀνάγκη καὶ σὰν ζωογόνο συστατικὸ τῆς ζωῆς τὸ πίνει, τὸ ρουφᾷ ἀχόρταγα. Τώρα πού στὴν ἔρημο τὸ νερὸ λείπει καὶ ὁ ἰδρώτας καταπονεῖ τὴ σάρκα, τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου ἐξαντλημένο διψᾷ τρομερὰ καὶ πραγματικὰ γιὰ νερό. Καὶ μεταφορικὰ ἡ ψυχὴ διψᾷ κι' αὐτὴ μὲ μιὰν ἀλλοιώτικη, πνευματικὴ δίψα. Ἄλλοτε τὴ λαχτάρα του γιὰ τὸ θεὸ ὁ ψαλμωδὸς παρουσιάζει μὲ τὴν παροιμιώδη δίψα τ' ἀλαφιῶ: «ὄν τρόπον ἐπιποθεῖ ἡ ἔλαφος ἐπὶ τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων, οὕτως ἐπιποθεῖ ἡ ψυχὴ μου πρὸς σέ ὁ θεός» (Ψ. 41, 2). Ἄλλ' ἡ πραγματικὴ δίψα μπορεῖ καὶ νὰ θεραπευθῇ, καὶ ἂν δὲν θεραπευθῇ τὸ πολὺ-πολὺ νὰ μαραθῇ τὸ σῶμα καὶ στὸ τέλος νὰ ὑποκύβῃ. Καθὼς καὶ τὸ λέει τὸ πρωτότυπο μὲ τὴν μασσοριτικὴν ἀνάγνωση *καμαh*, ὄχι *καμᾶ* πού διάβασαν οἱ Ἑβδωμήκοντα καὶ μετέφρασαν μ' ἐπίρρημα *πιοσαπλωσσοιήσάρξ* μου. Ἡ προτιμότερη μασσοριτικὴ ἀνάγνωση συμφωνεῖ μὲ τὴν ἀπόδοση *ἰμειρεταῖσου ἡσάρξμου*, πού ὀφείλεται στὸν Ἑλληνο-ἰουδαῖο μεταφραστὴ τοῦ τέλους τοῦ Β' αἰ. Σύμμαχο τὸ Σαμαρείτη. Ἔτσι στὴ δίψα τοῦ ψαλμωδοῦ γιὰ τὸ θεὸ παίρνει μέρος ὀλόκληρο τὸ εἶναι του, κι' ἡ ψυχὴ του κι' ἡ σάρκα του, λέει ὁ Γάλλος ἐρμηνευτὴς Fillion. Τί νὰ πῆ ὅμως κανένας γιὰ τὴν ψυχικὴ ἔρημία καὶ τὴν πνευματικὴ δίψα τοῦ ποιητῆ; Αὐτὴ εἶναι ἀγιάτρευτη, καταθλιπτικὴ, κατάστασις γενικῆς ἀπελπισίας. Πόσες φορὲς ἀλήθεια βρέθηκε σὲ μιὰ τέτοια κατάστασις! Καὶ τώρα πού ἄφησε τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ τὸ λαὸ καὶ τὴν Κιβωτὸ τῆς Διαθήκης καὶ ζῆ στιγμὲς ἀγωνίας μὲς' στὴν ἔρημία, δὲν εἶναι μόνον ἡ ἔρημος πού τὸν θλίβει καὶ τὸν συντρίβει καὶ διψᾷ, εἶναι πρὸ πάντων ἡ γενικώτερη πνευματικὴ ἔρημία πού καταπονεῖ τὴν ψυχὴ του. Καὶ γι' αὐτὸ λαχταρᾷ νὰ ὀρμήσῃ πρὸς τὴν ἀληθινὴν πηγὴν τοῦ ζῶντος ὕδατος νὰ δροσισθῇ, νὰ παρηγορηθῇ, ν' ἀνασάνῃ καὶ ν' ἀναλάβῃ.

Ὁ ὕτωσ... Συνέρχεται, νοερὰ μεταφέρεται στὸ ναὸ τοῦ θεοῦ. Καθὼς εἶμαι ταλαιπωρημένος—τοῦ λέει—καὶ ἔρημος καὶ μόνος, ἔτσι λαχτάρησα νὰ παρουσιασθῶ στὸν ἅγιό σου ναὸ. Μάλιστα τὸ ἑβραϊκὸ λέει: «ἔτσι σ' ἔβλεπα», μ' ἐνεργητικὴν ἐκφράση, ἐνῶ γιὰ νὰ μετριάσουν τὴν ἐντύπωσι, πιδ ταπεινὰ οἱ Ἑβδωμήκοντα

μεταφράζουσι: ὦ φ θ η ν σ ο ι, σ' ἔκφραση παθητική. Δηλ. «φανερώθηκα στὸ ἱερό σου, γιὰ νὰ γνωρίσω τὴ μεγαλόπρεπεία σου καὶ τὴ δυνάμη σου, μὰ πρὸ πάντων γιὰ νὰ γνωρίσω βαθειά καὶ νὰ τραγουδήσω τὴν καλωσύνη σου». Ἡ καλωσύνη τοῦ θεοῦ ἀξίζει, κατὰ τὸ Δαβίδ, παραπάνω ἀπὸ χίλιες ζωές. Μ' ἄλλα λόγια, ἂν σοῦ πῆ κανένας νὰ ζήσης καὶ νὰ ξαναζήσης χίλιες φορές, νὰ μὴ πτοηθῆς καὶ νὰ μὴ τὸ θεωρήσης αὐτὸ ἀγαθὸ πού μπορεῖ νὰ συγκριθῆ μετὰ τὸ ἔλεος τοῦ θεοῦ. Ἄν ζῆ ὁ ἄνθρωπος, πολὺ ἢ λίγο ἀδιάφορο, αὐτὸ τὸ ὀφείλει στὴν παραχώρηση καὶ τὴν εὐσπλαχνία τοῦ θεοῦ. Τί ἔχει νὰ ὠφεληθῆ λοιπόν, ἂν ζήση καὶ ξαναζήση ἄπειρες φορές, ἀφοῦ στὸ τέλος ἡ ζήση του θὰ ἔχη κάποιο τέλος, καὶ γιὰ τούτῃ τὴν πρόσκαιρη ζωὴ πουλήση τοῦ θεοῦ τὴν καλωσύνη; Ὑπάρχει κι ἄλλη ἐρμηνεία τοῦ πληθυντικοῦ ὑπὲρ ζωάς, δηλ. ὅτι προτιμᾷ κανεὶς τοῦ θεοῦ τὴν καλωσύνη ἀπὸ κάθε εἶδος ζωῆ, πλοῦσια, βασιλική, ξένοιαστη, πολύφρουτη, συντηρητική, παραλυμένη, χορτάτη κλπ. (Κύρου Θεοδώρητος).

Κι ἀφοῦ ὁ θεὸς εἶναι γεμάτος καλωσύνη, ὁ ποιητὴς δηλώνει πὼς γιὰ ὅλη του τὴ ζωὴ θὰ βρῆσκῃ παρηγοριὰ στ' ὄνομά του, θὰ σηκῶνῃ τὰ μάτια του στὸν οὐρανὸ καὶ μετὰ τὰ χέρια ὑψωμένα θὰ προσεύχεται. Πολὺ παλιὰ συνήθεια νὰ προσεύχεται ὁ ἄνθρωπος ὑψώνοντας τὰ χέρια. Ἄλλου λέει ὁ ἴδιος ὁ ποιητὴς: ἔπαρσις τῶν χειρῶν μου θυσία ἑσπερινή (Ψ. 140, 2. Πρβλ. 27, 2. Τιμοθ. Α'. 2, 28). «Σ' αὐτὸν τὸ θεό, λοιπόν, ἀπευθύνω τὸν πρωϊνὸν τοῦτον ὕμνον». Μετὰ τὸν ἀνατολικὸν αὐτὸ τρόπο ὁ Δαβίδ περιμένει μετὰ τὴν προσευχὴν του ν' ἀποκτήσῃ ἀπὸ ψηλὰ αὐτὸ πού ἐπιθυμεῖ. Ἡ αἴτησή του παίρνει μιὰν ἄγια γλυκύτητα, ὅταν ἐγκωμιάζῃ τὸ θεό, ἕνα θεὸ πού θεωρεῖ φίλο του καὶ τοῦ λέει: «ὅταν τραγουδῶ ἐσένα, θεέ μου, αἰσθάνομαι χορτασμένος μετὰ τὰ καλύτερα φαγητά», κι αὐτὰ εἶναι τὰ πιὸ παχιά μέρη τοῦ σφαχτοῦ καὶ τὰ μελωδία πού πρόσφεραν στοὺς ἐπισήμους καὶ στὸν ἴδιο τὸ θεό. Καὶ ἡ παρομοίωση παίρνει ἰδιαιτέρο ἐντελῶς νόημα, ὅταν καταφεθῆ κανένας ὅτι αὐτὰ τὰ λέει ὁ βασιλεὺς πεινασμένος καὶ καταπονημένος ἀπ' τὸ κυνηγητό.

Παρακάτω ὁ ποιητὴς γίνεται ἀποκαλυπτικώτερος. «Ὀλη νύχτα στὴν κλίνη μου—λέει στὸ θεὸ—μιλοῦσα μαζί σου»! Πόσες φορές δὲν ἔκλαψε μετὰ τὴν ὄνειροπόληση! Πόσες φορές δὲν ἔπεσε νὰ κοιμηθῆ καὶ ἐσηκώθηκε ἄπνοος ἀπ' τὴν ὀλονύχτιαν ἔκσταση! Ἄλλαξαν κάθε τρεῖς καὶ τέσσερες ὥρες οἱ φρουρὲς καὶ αὐτὸς ἦταν παραδομένος στὴ γλυκειά του ἀναπόληση. «Ἐυπνοῦσα καὶ συνέχιζα μαζί σου τὴν τρυφερὴ συζήτηση. Κύριε. Κι' ἐνοιωθα τόσο πολὺ πὼς εἶσαι κοντὰ μου, μετὰ παρακολουθεῖς, μετὰ βοθηεῖς»!...

Κάτι περισσότερο μάλιστα. «Κόλλησα σφιχτὰ πάνω σου, Θεέ μου, σὰν τὸ μικρὸ παιδί στὴ μητέρα του, καὶ σὺ προστατευτικὰ ἀπλώνεις τὸ δεξί σου χέρι», θαυμάσια εἰκόνα. Πόση ἀμοιβαιότητα ἀγάπης, πόση τρυφερότητα στὴν ἀνταλλαγὴ τῶν χαδιῶν! (Fillion).

Εἶναι πολὺ φυσικόν, ὕστερ' ἀπὸ τέτοια ἰσχυρὴ προστασία, ὕστερ' ἀπὸ τὸ σφιχταγκάλισμα τοῦ βασιλιᾶ μετὰ τὸ θεό, νὰ ἔχη ἐξασφαλισθῆ ἡ νίκη κατὰ τῶν ἐχθρῶν. Τὸ ὄραμα τελειώνει, ὁ ὄνειροπόλος φυγὰς κατεβαίνει ἀπ' τὰ αἰθέρια ὕψη νὰ προσευχηθῆ. Ἄφησε τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους καὶ κατέρχεται στοὺς πρόποδες (Κ. Καλλίνικος). Ὁ τόνος τῶν ἐκφράσεων ἀλλάζει ἀπὸ τομα. Ἀπὸ τὸν ποιητὴ τοῦ ὕψους, ὁ βασιλιάς πού διώκεται. Βλέπει τὸ τέλος τῆς ἀποστασίας. Οἱ ἐχθροὶ θὰ κατεβοῦν στὰ κ α τ ὡ τ α τ α τ ῆ ς γ ῆ ς, δηλ. ἐκεῖ στίς ὑπόγειες χῶρες τῶν νεκρῶν. Θὰ περάσουν βίαια κι ἄδοξα, θὰ πληρωθοῦν μετὰ τὸ νόμισμα πού τοὺς ἀξίζει. Θὰ περάσουν διὰ πυρὸς ρ ο μ φ α ί α ς καὶ θὰ μείνουν ἄταφοι—ὡ πόση ἀτίμωση!—νὰ τοὺς ξεσχίσουν τὰ τσακάλια, τὰ ἄγρια ζῶα τῆς ἐρήμου πού ἀκούονταν τίς νύχτες τοῦτες τῆς φυγῆς, πού σκόρπιζαν τὴ φρίκη μετὰ τίς ἀπαίσιες φωνές τους.

Καὶ ὁ ψαλμὸς κλείνει μετὰ τὸ θρίαμβο τοῦ βασιλιᾶ. Προλέγει τὸ πέσιμο τῶν ἀποστατῶν καὶ εἶναι τόσο σίγουρος πού νομίζει πὼς τὸ βλέπει. Κι εἶναι γεμάτος χαρὰ γιὰ τὴ νίκη καὶ γιὰ κείνον πού τοῦ τὴν ἔδωκε. Ξαναγυρίζει στὸ θρόνο, τὸ βλέπει κιόλας, καὶ μαζί του ὅλ' οἱ πιστοὶ φίλοι πού περήφανοι τώρα θὰ δοξολογοῦν τὸ θεό, ὅπως καὶ πρῶτα πού ὀρκίζονταν στ' ὄνομά του, στ' ὄνομα τοῦ θεοῦ. Λαοὶ ἀνατολικοὶ μπορούσαν νὰ ὀρκισθοῦν στ' ὄνομα τοῦ βασιλιᾶ τους (βλ. Γέν. 42, 16), ἀλλὰ τὸ Δευτερονόμιον (6, 13) μόνον στ' ὄνομα τοῦ θεοῦ ἐπέτρεπε τὸν ὄρκον. Ἕνας ψαλμὸς πού ἀποπνέει πίστη βαθεῖα, γεμάτος ἀγάπη καὶ τρυφερότητα.

ΤΑΣΟΣ Α. ΓΡΙΤΣΟΠΟΥΛΟΣ

«Ὁ πάσης Δημιουργὸς τῆς κτίσεως, ὁ καιρὸς καὶ χρόνος ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ θέμενος, εὐλόγησον τὸν στέφανον τοῦ ἐναντιοῦ τῆς χρησιότητός σου, Κύριε, φυλάττων ἐν εἰρήνῃ τοὺς Βασιλεῖς καὶ τὴν Πόλιν σου, πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου καὶ σῶσον ἡμᾶς».

(Ἀπολυτίκιον τῆς Ἰνδίκτου—Ἦχος β')

ΑΠΟ Τ' ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ
ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ

ΟΙ ΠΕΡΙ ΙΕΡΩΣΥΝΗΣ ΛΟΓΟΙ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

ΛΟΓΟΣ ΠΡΩΤΟΣ

Ἐχε θάρρος, τ' ἀπάντησα ἐγώ. Γιατί, εἶμαι ἔτοιμος ν' ἀπολογηθῶ, ὄχι μόνο γι' αὐτά· μὰ καὶ γιὰ ὅσα μ' ἔκρινες ἀνεύθυνο, καὶ γι' αὐτὰ ἀκόμη θὰ προσπαθήσω νὰ σοῦ λογοδοτήσω, ὅσο πιὸ καλύτερα ἤμπορῶ. Κι' ἂν μάλιστα τὸ θέλῃς, ἀπὸ αὐτὰ πρῶτα θὰ κάμω τὴν ἀρχὴ τῆς ἀπολογίας μου.

Ἄλλως τε θάμouνα παράλογος, μὰ καὶ πολὺ ἀχάριστος, ἂν ἐνῶ γνoιάζομαι γιὰ τὸ καθετὶ ποὺ λένε οἱ ἄλλοι, κ' ἐνῶ κάνω τὰ πάντα γιὰ τὸ πῶς θὰ παύσουν νὰ μᾶς κατηγοροῦν, αὐτὸν ποὺ εἶναι ὁ πιὸ ἀγαπημένος μου ἀπ' ὅλους, καὶ ποὺ πάντα του ἐφέρθηκε μὲ τόσην εὐγένειαν ἀπέναντί μου, ὥστε νὰ μὴ θελήσῃ νὰ μὲ κατηγορήσῃ καὶ γι' αὐτὰ ἀκόμη ποὺ, ὅπως βεβαιώνει, τὸν ἀδίκησα, ἀλλὰ χωρὶς νὰ λογαριάζῃ διόλου τὸν ἑαυτό του, ἐξακολουθεῖ ἀκόμη νὰ φροντίζει γιὰ μένα, δὲν θὰ ἤμποροῦσα νὰ τὸν πείσω πῶς δὲν τὸν ἀδικῶ, καὶ θὰ φαινόμενα πῶς τὸν μεταχειρίσθηκα μὲ ἀδικοφορία, πολὺ μεγαλύτερη ἀπὸ τὴν προθυμία ποὺ ἔδειξεν αὐτὸς γιὰ μένα.

Κατὰ τί λοιπὸν σ' ἀδίκησα; Γιατί, κ' ἔχω καταλάβει, πῶς ἀπὸ τὸ σημεῖον αὐτὸ πρέπει νὰ ξανοιχθῶ πρὸς τὸ πέλαγος τῆς ἀπολογίας μου. Τίποτ' ἄλλο βέβαια, παρὰ τὸ ὅτι σ' ἐξεγέλασα, καὶ ὅτι σοῦ ἀπόκρυψα τὴν ἰδέα μου. Πρὸς ὄφελος ὅμως καὶ δικό σου, ποὺ σ' ἐγέλασα· μὰ κι' αὐτονῶν, πρὸς τοὺς ὁποίους σὲ πρόδωσα, ἀφοῦ πρῶτα σ' ἐξεγέλασα!

Γιατί, ἂν βέβαια ἡ ἀπάτη εἶναι πέρα ὡς πέρα μιὰ κακὴ πράξι, κι' οὔτε κ' ἐπιτρέπεται, ἔστω καὶ γιὰ τὸ καλὸ νὰ τὴν μεταχειρισθῇ κανεὶς, εἶμαι πρόθυμος

νά σου δώσω ὅποιαδήποτε θέλεις ἱκανοποίηση. Τὸ πιθανώτερον ὅμως εἶναι, πῶς ἐσύ ποτέ σου δὲν θὰ δεχθῆς νὰ πάρης ἀντίποινα ἀπὸ ἐμένα. Ἐγὼ ὅμως θὰ καταδικάσω τὸν ἑαυτό μου σ' αὐτὴ τὴν ποινή, πού καταδικάζουν οἱ δικαστὲς τοὺς ἐνόχους, ὅταν ἀποδείξουν οἱ μνηυτὲς τοὺς τὴν ἐνοχὴ τους.

Ἄν ὅμως τὸ πρᾶγμα αὐτὸ δὲν εἶναι πάντα του βλαβερό, ἀλλὰ γίνεται καλὸ ἢ κακὸ, ἀνάλογα πρὸς τὴν προαίρεσιν αὐτῶν πού τὸ μεταχειρίζονται, πάψε νὰ με κατηγορῆς τὸ ὅτι σὲ ξεγέλασα· κι' ἀπόδειξε, πῶς τὸ μεταχειρίσθηκα γιὰ κακὸ.

Ἐφ' ὅσον ὅμως δὲν γίνεται αὐτό, τὸ σωστὸ εἶναι γιὰ ἓνα πού πραγματικὰ θέλει νᾶναι δίκαιος, ὅχι μόνο γιὰ ὅ,τι δήποτε κατηγορήσῃ καὶ νὰ καταδικάζῃ, ἀλλὰ καὶ ν' ἀκούῃ μὲ προθυμία αὐτόν, πού διέπραξε τὴν ἀπάτη.

Γιατὶ ἡ ἀπάτη, πού γίνεται στὴν ὥρα της καὶ μὲ φρόνιμη λόγιαση, εἶναι τόσο χρήσιμη, ὥστε συχνὰ πολλοὶ καὶ νὰ τιμωρηθοῦν ἀκόμη, ἐπειδὴ δὲν μεταχειρίσθησαν δόλο.

Κι' ἂν μάλιστα θέλῃς νὰ ἐξετάσῃς τοὺς στρατηγούς, πού ἀπὸ ἀνέκαθεν ἐδοξάσθησαν, θὰ βρῆς, πῶς τὰ περισσότερα ἀπὸ τὰ τρόπαιά τους εἶναι κατορθώματα ἀπάτης. Καὶ μάλιστα, ὅτι περισσότερο τοὺς ἐπαινοῦν αὐτούς, παρὰ τοὺς ἄλλους, πού ἐνίκησαν μὲ φανερὴ μάχη.

Γιατὶ αὐτοὶ κερδίζουν μὲν τὸν πόλεμο, μὲ φθορὰ ὅμως πολὺ μεγαλύτερη καὶ ψυχῶν καὶ χρημάτων. Ὡστε καταντᾷ στὸ τέλος μὲ τὴ νίκη τους αὐτὴ, νὰ μὴν κερδίζουν τίποτα παραπάνω· καὶ οἱ νικητὲς νὰ μὴ διαφέρουν, ὡς πρὸς τὴ δυστυχία, διόλου ἀπὸ τοὺς νικημένους· γιατί καὶ τὸ στρατό τους ἔχουν φθείρει· καὶ τὰ ταμεῖά τους ἔχουν ἀδειάσει.

Καὶ κοντὰ σ' αὐτά, οὔτε τὴ δόξα γιὰ τὴ νίκη τους δὲν τοὺς ἀφήνονν νὰ τὴν χαροῦν ὀλάκαιρη. Ἐπειδὴ ἓνα

μεγάλο μέρος της συμβαίνει να τὸ χαίρωνται καὶ οἱ νικημένοι. Γιατὶ σωματικὰ μόνον ἐνίκηθησαν· ἐνῶ ψυχικὰ ὑπῆρξαν νικητές. Ὡστε ἂν ἦτανε βολετὸ νὰ μὴ σκοτωθοῦν, ὅπως τὸ ἠθέλησαν, κι' ὁ θάνατος ποῦ τοὺς βρῆκε νὰ μὴ τοὺς σταματήσῃ, ποτέ τους δὲν θ' ἀνέστελλαν τὴν ὁρμὴ τους.

Αὐτὸς ὅμως, ποῦ κατώρθωσε νὰ ἐπικρατήσῃ μὲ τὴν ἀπάτη, δὲν βυθίζει στὴ δυστυχία μόνον τοὺς ἐχθρούς του, μὰ καὶ τοὺς γελωτοποιεῖ. Γιατὶ, ὅπως ἐκεῖ μοιράζονται ἐξίσου τοὺς ἐπαίνους γιὰ τὴν ἀνδρεία τους, δὲν γίνεται τὸ ἴδιο καὶ στὴ περίπτωσιν αὐτῆ, νὰ μοιράζονται δηλαδὴ ἐξίσου τοὺς ἐπαίνους γιὰ τὴ σωφροσύνη τους· ἀλλὰ τὸ βραβεῖο ὀλόκληρο ἀνήκει στοὺς νικητές. Κ' ἐκεῖνο, ποῦ ἀπ' αὐτὰ ὅλα δὲν εἶναι τὸ μικρότερο, τὴ χαρὰ ἀπὸ τὴ νίκη τὴ χαρίζουν ἀνέπαφῃ στὴν πατρίδα τους.

Γιατὶ ἡ ἀφθονία τοῦ χρήματος καὶ τὸ πλῆθος τῶν σωματῶν δὲν εἶναι βέβαια τὸ ἴδιο πρᾶγμα, ὅπως ἡ φρόνησιν τοῦ νοῦ. Ἀλλὰ ἐκεῖνα μὲν, ὅταν κανεῖς τὰ χρησιμοποιοῖς στοὺς πολέμους ἀδιάκοπα, ξοδεύονται· καὶ συμβαίνει τότε νὰ τὰ χάνουν αὐτοί, ποῦ τᾶχουν. Αὐτὴ ὅμως, ἀπὸ φυσικοῦ της, ὅσο περισσότερο τὴ βάζει κανεῖς σ' ἐνέργεια, τόσο καὶ περισσότερο αὐξάνει.

Κι' ὄχι μονάχα στοὺς πολέμους ἀλλὰ καὶ στὴν εἰρηνικὴ περίοδο, θᾶβρισκε κανεῖς, πὼς ἡ ἀνάγκη τῆς ἀπάτης εἶναι μεγάλη καὶ ἀπαραίτητη. Κι' ὄχι μονάχα ὅσον ἀφορᾷ τὸ δημόσιον βίον. Μὰ καὶ στὸ σπίτι, ὡς πρὸς τὴ σχέση δηλαδὴ τοῦ ἀνδρὸς πρὸς τὴ γυναῖκα του, καὶ τῆς γυναίκας πρὸς τὸν ἄνδρα της, καὶ τοῦ πατέρα πρὸς τὸ παιδί του, καὶ τοῦ φίλου πρὸς τὸν φίλον του, ἀκόμα δὲ καὶ τῶν παιδιῶν πρὸς τὸν πατέρα τους.

Καὶ βέβαια, ποτέ δὲ θὰ τὸ κατώρθωνε ἡ κόρη τοῦ Σαοῦλ νὰ σώσῃ τὸν ἄνδρα της ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ Σαοῦλ μ' ἄλλο τρόπο, παρὰ μὲ τὸ νὰ παραπλανήσῃ τὸν πατέρα της. Κι' ὁ ἀδελφός της ἐπίσης, ὅταν ἠθέλησε νὰ σώσῃ

ἀπὸ τὸν κίνδυνον αὐτὸν ποῦ ἔσωσε ἐκείνη, ὅταν ἐκινδύνευε πάλιν, ἐμεταχειρίσθηκε τὸ ἴδιο ἀκριβῶς ὄπλο, ποῦ εἶχε χρησιμοποίησει ἡ γυναῖκα του.

Κι' ὁ Βασίλειος μ' ἀποκρίθηκε.

—«Μ' αὐτά, δὲν ἔχουν καμμιά ἀπολύτως σχέσιν μ' ἐμένα. Γιατί ἐγώ, οὔτ' ἐχθρὸς σου καὶ πολέμιός σου ἤμουν, οὔτε κι' ἀπ' αὐτούς, ποῦ θέλουν τὸ κακό σου. Ἀλλὰ ὅλως διόλου τὸ ἀντίθετο. Γιατί, ἀφοῦ ἅπαξ κάθε μου ζήτημα τὸ ἐξήρησα πάντα μου ἀπὸ τὴν ἐδική σου γνώμη, ἀκολουθοῦσα πιστὰ τὴν πορεία, ποῦ σὺ ἐπρόσταζες».

—«Μὰ γι' αὐτὸ κ' ἐγώ, ὦ θαυμάσιε κι' ἀγαθώτατε φίλε μου, ἐπρόλαβα καὶ σοῦ εἶπα, ὅτι πρέπει νὰ χρησιμοποιοῦμε τὸ δόλο, ὅχι μονάχα στὸν καιρὸ τοῦ πολέμου ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν μας, ἀλλὰ καὶ στὴν περίοδο τῆς εἰρήνης· καὶ πρὸς τοὺς πολυαγαπημένους μας.

Γιατί, ὅτι αὐτὸ εἶναι χρήσιμο, ὅχι μόνον σ' αὐτούς ποῦ ἐνεργοῦν τὴν ἀπάτη, ἀλλὰ καὶ στοὺς παθοῦς, πῆγαινε κι' ἀρώτησε ἓναν ὁποιοδήποτε γιατρό, πῶς ἐλευθερώνουν ἀπὸ τὴν ἀρρώστιαν τοὺς ἀσθενεῖς των. Καὶ θ' ἀκούσης ἀπ' αὐτούς, ὅτι δὲν περιορίζονται στὴν ἐπιστήμη τους μόνο, ἀλλὰ πῶς κάπου κάπου μερικὲς φορὲς παίρνουν συνεπίκουρό τους τὴν ἀπάτη, κι' ἔτσι προσθέτοντας καὶ τὴ βοήθειά της, κατορθώνουν νὰ ξαναδώσουν στὸν ἄρρωστο τὴν ὑγεία του.

Γιατί, ὅταν καὶ ἡ κακὴ διάθεση τῶν ἀρρώστων καὶ τῆς ἴδιας τῆς ἀρρώστιας ἢ παραξενιά κάνουν ἀπαράδεκτες τὶς συμβουλὲς τῶν γιαιτρῶν, τότε εἶναι ἀνάγκη νὰ φορέσουν αὐτοὶ τὸ προσωπεῖο τῆς ἀπάτης, γιὰ νὰ μπόρουν ἔτσι, — ὅπως ἀκριβῶς γίνεται καὶ στὸ θέατρο — νὰ κρύψουν τὴν ἀλήθεια τῶν ὅσων γίνονται.

Κι' ἂν θέλῃς μάλιστα, θὰ σοῦ διηγηθῶ κ' ἐγώ μιὰν ἀπὸ τὶς πολλὰς κατεργαριές, ἀπὸ αὐτὲς ποῦ ἀκουσα πῶς χρησιμοποιοῦν οἱ διάφοροι γιατροί.

Κάποτε δηλαδὴ προσεβλήθηκε ξαφνικὰ κάποιος

ἀπὸ πολὺ μεγάλο καὶ ὑψηλὸ πυρετό· κι' ὅλο καὶ ὑψώ-
ότανε ἢ φλόγα του. Κι' ὁ ἄρρωστος ἀποστρεφότανε
τὸ κάθετὶ πού θὰ μπορούσε νὰ τοῦ σβύσῃ τὴν καούρα
του· κ' ἐλαχταροῦσε κ' ἐθερμοπαρακαλοῦσε τὸν καθένα
πού ἐπήγαινε νὰ τὸν ἰδῆ, νὰ τοῦ δώσουν ἄφθονο κι'
ἀνέροτο κρασί· καὶ νὰ τοῦ ἐπιτρέψουν νὰ χορτάσῃ τὴν
καταστροφικὴν αὐτὴν ἐπιθυμίαν. Γιατί, ἂν κανένας
ὑποχωροῦσε, γιὰ νὰ τὸν εὐχαριστήσῃ, στὴν παράκλησίν
του αὐτῆς, δὲν θὰ γινότανε μονάχα ἀφορμὴ νὰ τοῦ ἀνεβῆ
ὁ πυρετός του, ἀλλὰ θὰ τὸν ἔρριχνε καὶ στὴν τρέλλα
τὸν ἄμοιρο.

Σ' αὐτὸ λοιπὸν τὸ σημεῖο, πού ἡ ἐπιστήμη δὲν
ἤξερε τί νὰ κάνῃ, κι' οὔτε καὶ εἶχε στὴ διάθεσίν της
κάποιον γιατροσόφον, παρὰ εἶχεν ὅλως διόλου ἀχρηστευθῆ,
μπῆκε σ' ἐνέργεια ἢ ἀπάτη, κι' ὅπως ἀμέσως θὰ σοῦ
τὸ ἀποδείξω, ἐφανέρωσεν ὅλη της τῆ δύναμη.

Ὁ γιατρός δηλαδὴ ἀφοῦ ἐπῆρεν ἓνα πῆλινο ἀγγεῖο,
πού μόλις εἶχε βγῆ ἀπὸ τὸ καμίνι, τὸ βούτηξε σὲ ἄφθονο
κρασί, καὶ κατόπιν τὸ ἐτράβηξεν ἀδειανό· κι' ἀφοῦ
τὸ γέμισε μὲ νερό, διέταξε νὰ σκοτεινιάσουν μὲ πολλὰ
παραπετάσματα τὸ δωμάτιο, πού ἦτανε πεσμένος ὁ
ἄρρωστος, γιὰ νὰ μὴ φανερώσῃ τὸ φῶς τὴν ἀπάτην·
καὶ ὕστερα τοῦ τῶδωκε νὰ τὸ ρουφήξῃ, πῶς ἦτανε,
τάχα γεμάτο ἀπὸ καθαρὸ κρασί.

Αὐτὸς δὲ παρευθὺς, ξεγελασμένος ἀπὸ τὴν ὁσμὴν
πού τὸν ἐκτύπησε, προτοῦ νὰ τὸ πιάσῃ καλὰ καλὰ στὰ
χέρια του, δὲν ἐκρατήθηκε νὰ καλοξετάσῃ τί ἦτανε
αὐτὸ πού τοῦδωκαν. Ἀλλὰ παρασύρθηκεν ἀπ' αὐτῆς,
κι' ἀπατημένος ἀπὸ τὸ σκοτάδι κι' ἀπὸ τὴ λαχτάραν
του πού τὸν ἔσπρωχνε, ἐρούφηξε αὐτὸ πού τοῦδωκε
μὲ μεγάλην προθυμίαν. Κι' ἀφοῦ χόρτασε, τοῦφυγεν
ἀμέσως ἢ ἀγωνίαν κι' ἐσώθηκεν ἀπὸ τὸν κίνδυνον πού
τὸν ἀπειλοῦσε.

Εἶδες λοιπὸν τὴν ὠφελιμότητα τῆς ἀπάτης; Κι' ὁ
λόγος θὰ τραβοῦσε σ' ἀτελείωτο μᾶκρος, ἂν ἄθελε κα-

νένας ν' ἀραδιάσῃ ὅλους τοὺς δόλους τῶν γιατρῶν.

Καὶ θάβρισκε τότε, πῶς ὄχι μόνον αὐτοὶ ποὺ γιατρεύουν τὰ σώματα, ἀλλὰ πῶς κι' ὅσοι ἀσχολοῦνται μὲ τὰ ψυχικὰ νοσήματα, αὐτὸ τὸ φάρμακο τὸ μεταχειρίζονται τακτικά. Μ' αὐτὸν τὸν τρόπο κι' ὁ μακάριος Παῦλος ἐπέτυχε νὰ προσελκύσῃ τις πολλὰς ἐκεῖνες μυριάδες τῶν Ἰουδαίων. Μ' αὐτὴ τὴν προαίρεσιν ἐπεχείρησε τὴν περιτομὴν στὸν Τιμόθεο· αὐτὸς ποὺ ἐφοβέριζε τοὺς Γαλάτες, πῶς ὅσοι κάνουν περιτομὴν, τίποτε δὲν πρέπει νὰ προσδοκοῦν ἀπὸ τὸ Χριστό. Γι' αὐτὸ κ' ὑποτάχθηκε στὸ Νόμο, αὐτὸς ποὺ ἐπίστευε, πῶς ὕστερα ἀπὸ τὴν πίστιν στὸ Χριστὸ ἡ δικαιοσύνη τοῦ Νόμου εἶναι ζημιὰ.

Γιατὶ μεγάλη εἶναι ἡ δύναμις τῆς ἀπάτης· ἀρκεῖ μονάχα αὐτὸς ποὺ τὴ μεταχειρίζεται νὰ μὴν ἔχη δολία προαίρεση. Καὶ μάλιστα τὸ καλύτερο θάτανε μιὰ τέτοια ἐνέργεια νὰ μὴν τὴν ὀνοματίζωμε ἀπάτη, ἀλλὰ κάποιαν ἐξοικονόμηση· καὶ σοφία· κ' ἐπιτηδειότητα ποὺ εἶναι ἱκανὴ νὰ ξεδιαλύνη τ' ἀξεδιάλυτα· καὶ νὰ ἐπανορθώσῃ τὰ λάθη τῆς ψυχῆς.

Γιατὶ, ἐγὼ τοῦλάχιστον ποτὲ μου δὲ θάλεγα φονηᾶ τὸν Φινεές, ἂν καί, ὅπως εἶναι γνωστὸ, μ' ἓνα του μονάχα κτύπημα ἔστειλε στὸν Ἄδη δύο. Οὔτε ἐπίσης καὶ τὸν Προφήτην Ἡλίαν, ἔπειτα ἀπὸ τὸ φόνον τῶν ἑκατὸ στρατιωτῶν μὲ τοὺς ἀρχηγούς των· καὶ τὸ μεγάλο ποτάμι ἀπὸ αἷμα, ποὺ ἐγένηκεν ἡ ἀφορμὴ νὰ τρέξῃ, μὲ τὴν σφαγὴ τῶν ἱερέων ποὺ ἐλάτρευαν τοὺς δαίμονες.

Γιατὶ, ἂν τὸ δεχθοῦμε αὐτό, κι' ἂν κανένας ἐξετάζῃ τις πράξεις τῶν δραστῶν αὐτὲς καθ' ἑαυτὲς, κι' ἀφοῦ τις ἀπογυμνώσῃ ἀπὸ τὴν προαίρεσίν τους, τότε θὰ καταδικάσῃ καὶ τὸν Ἀβραάμ σὰν παιδοκτόνο. Καὶ θὰ κατηγορήσῃ σὰν κακοῦργο καὶ δόλιον ἄνθρωπο τὸν ἀπόγονόν του καὶ τὸν ἕγγονόν του.

Γιατὶ, μὲ τὸ μέσον αὐτό, ἐκεῖνος μὲν ἐκέρδισε τὰ

ΟΙ ΘΗΣΑΥΡΟΙ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ

Οί περισσότεροι ἀπὸ μᾶς τοὺς Ἕλληνας, δὲν ἔχομε ἰδέα ἀπὸ τὸ τί γίνεται στὸν ἄλλο κόσμος γιὰ τὴ θρησκεία μας, γιὰ τὴν Ὁρθοδοξία, ἐνῶ ξέρουμε, μικροὶ μεγάλοι, τὰ πῶ ἀσήμαντα πράγματα ποὺ γίνονται στὴν ὑδρόγειο σφαῖρα, τὰ σκάνδαλα τῶν ἡθοποιῶν, τίς πρωτότυπες ἰδιοτροπίες τους, κάποιες ἀνόητες θεωρίες, μ' ἓναν σύντομον λόγο, ὅλη τὴν ἄθλια μικρολογία τῆς οἰκουμένης.

Προσπαθοῦμε νὰ γεμίσομε τὸν ἄδειο τὸν ἑαυτὸ μας, μὲ ὅ,τι γράφει ὁ παγκόσμιος τύπος. Μὰ πάντα ἀπομένει ἄδειος, γιὰτὶ αὐτὰ ποὺ βάζομε μέσα μας εἶναι ἀγέρας κούφιος, καὶ μάλιστα ἀγέρας μολεμένος.

Ἀπὸ ποῖον ὅμως νὰ μάθομε τὴν πνευματικὴ ἀγωνία ποὺ ἔχουνε ἑκατομῦρια ἄνθρωποι σὲ κάθε χώρα; Λέγω τὴ πνευματικὴ ἀγωνία, ὄχι τὴν ἀγωνία γιὰ τὴ ζωὴ καὶ γιὰ τὰ ὑλικά πράγματα. Καὶ λέγοντας ὑλικά πράγματα, λέγω μαζί καὶ τὰ λεγόμενα πνευματικά. Πνευματικά εἶναι, στ' ἀληθινά, ὅσα ἔχουνε σχέση μὲ τὴ θρησκεία, κι' ὄχι ὅσα ἔχουνε σχέση μὲ τὸ μυαλό μας ἢ μὲ τὰ γήινα αἰσθήματά μας.

Μὲ ὅσα λένε οἱ σημερινοὶ ἄνθρωποι, οὔτε ἡ ἐπιστήμη τοὺς ἡσυχάζει, οὔτε ἡ φιλοσοφία (ἢ καλλίτερα οἱ φιλοσοφίες, μὲ τίς πολλὲς ἀλήθειες), οὔτε τίποτα. Πουθενά φῶς. Ἐνα ἕρεβος τοὺς

φυσικά πρωτοτόκια· ὁ ἄλλος δὲ μετέφερε τὰ πλοῦτη τῶν Αἰγυπτίων στὸ στρατόπεδο τῶν Ἰσραηλιτῶν.

Ἄλλὰ τὸ πρᾶγμα δὲν εἶναι ἔτσι. Ὅχι δὲν εἶναι.

Μακριὰ ἀπὸ μᾶς τέτοια ἀποκοτιά. Γιατί, ὄχι μόνο τοὺς συγχωροῦμε· μὰ καὶ τοὺς θαυμάζομε γι' αὐτά. Ἐπειδὴ κι' ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς τοὺς ἐπαίνεσε γιὰ τοῦτο.

Καὶ τὸ σωστὸ θάτανε νὰ λέγεται ἀπατεῶνας αὐτὸς ποὺ μεταχειρίσθηκε τὴν ἀπάτη, χωρὶς νὰ συντρέχη γι' αὐτὸ κανένας λόγος· κι' ὄχι αὐτὸς ποὺ ἔξαπατᾷ· προκαλεῖ ὅμως, μὲ τὴν ἐνέργειά του αὐτὴν μεγάλην ὠφέλεια. Γιατί ὅποιος στὴν περίστασιν αὐτὴ ἀκολουθεῖ τὸν ἴσιο δρόμο, γίνεται ἀφορμὴ μεγάλης συμφορᾶς σ' αὐτόν, ποὺ δὲν ἠθέλησε νὰ τὸν ἔξαπατήσῃ.

[Τέλος]

ΘΕΟΔΟΣΗΣ Κ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

ζώνει, πού όσο ψάχνουνε, τόσο πιό πυκνό γίνεται. Βαρυεστημένοι απ' όλα, θέλουνε νά τὸ ρίξουνε ἔξω, νά γίνουνε ἀδιάφοροι, μάλιστα νά ἀποκτηνωθοῦνε. Μὰ δὲ μποροῦνε. Ἐνας βραχνᾶς τοὺς καταπλακώνει.

Καταγίνονται μ' ἓνα σωρὸ πράγματα, ὡς τὰ πιό ἀνόητα, μὲ διασκεδάσεις, μὲ παιγνίδια, μὲ γυμνάσματα, μὲ στοιχήματα, μὲ ταξίδια, μάλιστα καὶ μέχρι τὸ φεγγάρι, μὰ κατὰ βάθος, λίγοι εἶναι, πού σὰν περάση ἡ πρώτη φούρια, βρίσκουνε λησιμονιὰ καὶ παρηγοριὰ σ' αὐτὰ πού καταγίνονται. Ἡ ἀρρώστια, τὸ νοιώσιμο τῆς ἀδυναμίας τους καὶ τῆς ματαιότητος τῶν πάντων, ὁ θάνατος τέλος, δὲν τοὺς ἀφήνουνε νά ἡσυχάσουνε. Θέλουνε νά κοιμηθοῦνε χωρὶς νά βλέπουνε ὄνειρα, μὰ δὲ μποροῦνε. Ἐνα ὄρνεο ἀνύσταχτο τσιμπᾷ τὴν καρδιά τους καὶ τοὺς θυμίζει τὸ χάος πού τοὺς ζώνει: «Τί εἶσαι; γιατί ζῆς; πού πᾶς;»

Μυριάδες μυριάδων ἄνθρωποι, ἀπὸ κάθε φυλῆ, βρίσκονται σὲ σκληρὴ ἀπορία, πίσω ἀπὸ τίς μηχανές κι' ἀπὸ τίς ἀνακαλύψεις, κι' ἀπὸ τὰ καυχήματα γιὰ τὴν ὑλικὴ ζωὴ καὶ γιὰ τίς τελειοποιήσεις της. Ἴσια-ἴσια μ' αὐτά, ἡ ἀγωνία τους γίνεται πιό μεγάλη, γιατί βλέπουνε πὼς μ' ὅλη αὐτὴ τὴ φοβερὴ δραστηριότητα τοῦ μυαλοῦ, τὸ σκοτάδι γίνεται πιό μαῦρο γύρω τους. Τί νὰ τὰ κάνη, στὸ τέλος, ὅλα αὐτὰ ὁ φτωχὸς ὁ ἄνθρωπος, ἀφοῦ δὲν ἀπαντᾶνε στὰ ρωτήματα πού τὸν σφίγγουνε σὰν θηλιές νὰ τὸν πνίξουνε; Ποιὰ εὐτυχία τοῦ δίνουνε, ἀφοῦ εὐτυχία εἶναι τὸ φῶς, κι' αὐτὸς εἶναι ἓνας τυφλός, πού δὲν γνωρίζει πού πηγαίνει, κι' ἄς τρέχη καβαλλικεμένος ἀπάνω σὲ μηχανές, γρήγορες σὰν τὴν ἀστρατῆ.

Κοπάδια χαμένα πρόβατα βελάζουνε ἀπελπισμένα, ζητᾶνε ἓνα μαντρί νὰμποῦνε μέσα, γιατί τὰ δέρνει μιὰ τρομερὴ φουρτουῖνα, δίχως ἔλεος.

Ἡ ἐπιστήμη γιὰ νὰ τοὺς ἡσυχάση, τοὺς δίνει κάθε τόσο καινούρια γιαιτρικὰ γιὰ τίς ἀρρώστειες τους, τοὺς λέγει πὼς θὰ τοὺς κάνη νὰ ζοῦνε 150, 200, 500 χρόνια, μὲ τὰ μαγικὰ βότανά της. Μὰ, ἂν μπορέση νὰ τὸ κάνη, δὲν θὰ κάνη τίποτ' ἄλλο, παρὰ νὰ τοὺς δώση ἄλλα ἑκατὸ χρόνια ἀγωνία. Ὁ ἄνθρωπος δὲν θέλει μισερὰ πράγματα. Ποθεῖ νὰ λυτρωθῆ. Ποθεῖ νὰ εἶναι ἄφθαρτος.

Ψάχνοντας λοιπὸν νὰ βροῦνε ἔλεος, πολλοὶ καταφεύγουνε στὴ θρησκεία. Πέρνουνε τὸ Εὐαγγέλιο, τὸ σφίγγουνε μὲ δάκρυα, τ' ἀνοίγουνε, τὸ διαβάζουνε. Νοιώθουνε πὼς ἔχει κάτι μέσα, πιό ἐλπιδοφόρο, μὰ εἶναι τόσο ἐλπιδοφόρο, πού δὲ μποροῦνε νὰ πιστέψουνε πὼς ὑπάρχει τέτοια ἐλπίδα γιὰ τοὺς ἀπελπισμένους. Γιατὶ βγήκανε γελασμένοι ἀπὸ τίς τόσες παρηγοριές τῆς ἐπ

στήμης καὶ τῆς κάθε ἀνθρώπινης γνώσης, πού δὲν τολμᾶνε, οἱ δυστυχεῖς, νὰ πιστέψουε πὼς ἀληθινὰ μπορούνε νὰ ἐλπίσουε στὸν Χριστό, νὰ γλυτώσουε ἀπὸ τὴ στρίγγλα, τὴ φθορά, πού τὰ κάνει ὅλα σκόνη, ἓνα τίποτα.

Σ' αὐτό, δηλ. στὸ νὰ μὴν πιστεύουε, συνεργεῖ πολὺ τὸ ὅτι τὸ Εὐαγγέλιο τὸ διαβάζουε σὰν ἓνα βιβλίον γραμμένο ἀπὸ ἀπλοὺς ἀνθρώπους, κ' οἱ σημερινοὶ ἄνθρωποι εἶναι ἀργασμένοι στὸ μυαλό, γεμάτοι ἀπὸ ταραχὴ κι' ἀπὸ πονηριά. Τὸ Εὐαγγέλιο εἶναι πιά πολὺ ἀπλό γι' αὐτούς, πολὺ ἀληθινὸ γιὰ καρδιές πού χάσανε τὴν ἐμπιστοσύνη τους στὰ πάντα· καὶ δὲν γνωρίζουε πὼς, γιὰ νὰ πᾶνε κοντά του, εἶναι ἀνάγκη νὰ μεσολαβήσουε κάποιον ἄνθρωπο πού εἶναι μεσίτες ἀνάμεσα στὸν ἄνθρωπο καὶ στὸν Θεό, καὶ πὼς οἱ τέτοιοι ἄνθρωποι λέγονται ἅ γ ι ο ι.

Στοὺς σημερινούς ἀνθρώπους εἶναι σχεδὸν ἄγνωστοι οἱ ἅγιοι. Ἔχουε καταντήσει μέσα τους σὰν κάποια παραμυθένια πρόσωπα, σὰν πλάσματα τῆς φαντασίας. Ἄλλὰ κι' ἡ ἐκκλησία πού ἀνήκουε μυριάδες ἄνθρωποι, ὅπως εἶναι ἡ Προτεσταντικὴ, ἀπογύμνωσε τὴ θρησκεία ἀπὸ τὸ μυστήριο, ἀπὸ τὸ ὑπερφυσικὸ, κι' ἀπὸ τὴ λειτουργικὴ μορφή τῆς λατρείας, ἀρνήθηκε τοὺς ἅγιους, κι' ὁ τέτοιος Χριστιανισμὸς ἀπόμεινε χωρὶς μεσίτη, χωρὶς χειραγωγό. Καὶ μιὰ θρησκεία χωρὶς λατρεία, καταντᾷ ἡ στὴν ἀθεΐα ἢ στὸν θεϊσμό, πού εἶναι κάποια ἀόριστη πίστη σὲ κάποιον ἀόριστον θεό.

Ὅσοι ὅμως διψᾶνε περισσότερο ἀπὸ τοὺς ἄλλους, ὅσοι νοιώθουε «λιμὸν τοῦ ἀκοῦσαι λόγον Κυρίου», γυρεύουε κάποια πηγὴ γιὰ νὰ ξεδιψάσουε, διαβάζοντας τὰ πνευματικὰ ἔργα πού ἀφήσανε στὸν κόσμον οἱ ἅγιοι, καὶ μελετῶντας τὴ ζωὴ τους.

«Ἡ πηγὴ ὕδατος ἀλλομένου εἰς ζωὴν αἰώνιον», ἡ πηγὴ ἀπ' ὅπου ἀναβρῦζει ἡ πίστη, εἶναι οἱ Ὁρθόδοξοι Πατέρες, ὁ δικὸς μας ἀκένωτος πνευματικὸς θησαυρὸς, πρὸ πάντων οἱ λεγόμενοι Μυστικοὶ καὶ Νηπτικοὶ, πού φανήκανε ἀπὸ τὰ ἀρχαῖα χρόνια τῆς Χριστιανικῆς θρησκείας, ἀλλὰ προπάντων στὰ τελευταῖα χρόνια τοῦ Βυζαντίου. Οἱ πιὸ σπουδαῖοι εἶναι ὁ ἅγιος Συμεὼν ὁ Νέος Θεολόγος κι' ὁ μαθητὴς του Νικήτας Σταθάτος, ὁ Γρηγόριος Σιναΐτης, ὁ Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς, ἀρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης, ὁ Γερμανός, Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, ὁ Κάλλιστος, Πατριάρχης κι' αὐτός, ὁ Νικόλαος Καβάσιλας, καὶ κατὰ τὴν τουρκοκρατία ὁ Μάξιμος Μαργούνιος, Ἐπίσκοπος Κυθήρων, ὁ Μακάριος Νοταρᾶς, Ἐπίσκοπος Κορίνθου, κι' ὁ ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἀγιορείτης ἀπὸ τὴ Νάξο.

Ἐδῶ, στὴν Ἑλλάδα, οἱ θεολόγοι θὰ ἔπρεπε νὰ ἐπιμένουν περισσότερο σ' αὐτούς τοὺς Πατέρες, καὶ τοὺς πιὸ παλιούς, σὰν

τὸν Μακάριο τὸν Αἰγύπτιο, Ἰσαάκ τὸν Σύρο, Ἰωάννη τῆς Κλίμακος, Νεῖλο, Διάδοχο, ἐπίσκοπο Φωτίης, κι' ἄλλους ὁμοίους, γιὰ νὰ κάνουνε τὴ θεολογία μιὰ ἐπιστήμη, μὲ μυστικὴ οὐσία, δηλαδὴ μὲ τὸ «τιμιώτατον». Στὴν Ὁρθοδοξία εἶναι ὅλα θερμὰ καὶ κατανυκτικά, γιὰτι ἔχει γιὰ θεμέλιό της τὴν πίστη. Ἡ Ὁρθοδοξία δὲν γνωρίζει καμμιά θεολογικὴ ἐπιστήμη, ἀλλὰ γνωρίζει μονάχα πίστη, κ' ἡ πίστη κάνει ἀληθινὸν θεολόγο τὸν κάθε χριστιανόν. Ἀκοῦστε τὸν ἅγιο Νεῖλο τί λέγει: «Ἄν σταθῆς νὰ προσευχηθῆς, καὶ νοιώσης μέσα σου κάποια χαρὰ, πού νὰ εἶναι ἀνώτερη ἀπὸ κάθε ἄλλη χαρὰ, τότε εὐρήξεις τὴν ἀληθινὴ τὴν προσευχή». Κι' ἄλλοῦ γράφει: «Ἄν εἶσαι θεολόγος, θὰ προσεύχεσαι ἀληθινά, κι' ἂν ἀληθινὰ προσεύχεσαι, εἶσαι θεολόγος». Λοιπὸν αὐτὸς εἶναι ὁ καθαρὸς καὶ ἀπλὸς δρόμος πού πηγαίνει στὸν Χριστό, ἡ Ὁρθοδοξία κι' οἱ Ὁρθόδοξοι πατέρες, πού φωτίζουν μὲ τὰ βαθεῖα λόγια τους τὴν καρδιά καὶ τὴ διάνοιά μας, εἶναι οἱ μονάχοι ἀληθινοὶ ὁδηγοὶ καὶ σ' αὐτοὺς παραδίνονται μὲ ἐμπιστοσύνη ὅσοι θέλουνε νὰ βγοῦνε ἀπὸ τὴν ἀνεμοζάλη πού δέρνει τὸ πνεῦμα μας.

Αὐτοὶ οἱ Πατέρες, εἶναι ὁ κρυμμένος θησαυρὸς μας, πού ὅποιος τὸν βρῆθ' ἂν χαρῆ πολὺ, καὶ θὰ δώσῃ ὅ,τι ἔχει, γιὰ νὰ τὸν ἀποκτήσῃ. Εἶναι ὁ καλὸς μαργαρίτης πού τὸν βρῆκε ὁ ἔμπορος, πού τὸν ζητοῦσε καὶ δὲν τὸν εὗρισκε. Καὶ σὰν τὸν εἰβρῆκε, πῆγε καὶ πούλησε ὅ,τι εἶχε, καὶ τὸν ἀγόρασε.

Ἐμποροὶ εἴμαστε ἐμεῖς οἱ ἄνθρωποι, καὶ ζητᾶμε νὰ βροῦμε τὸ μοναδικὸ μαργαριτάρι, μὰ βρίσκουμε ὅλο πέτρες καὶ βότσαλα, δηλαδὴ τὰ μάταια γιαιτροσόφια τῆς ἀνθρώπινης γνώσης, πού δὲν μᾶς κάνουνε εὐτυχισμένους. Καὶ σὰν βροῦμε κείνο τὸ ἐξάισιο μαργαριτάρι, τὰ δίνουμε ὅλα ὅσα ἔχουμε, γιὰ νὰ τ' ἀποκτήσουμε καὶ νὰ γίνουμε εὐτυχισμένοι.

Αὐτὸ τὸ πνευματικὸ μαργαριτάρι βρίσκεται σὲ κάθε ἕναν ἀπὸ τοὺς θεόπνευστους Πατέρας τῆς Ὁρθοδοξίας, ὅπως τὰ ὑλικά μαργαριτάρια βρίσκονται μέσα στὰ στρείδια. Αὐτοὶ οἱ Πατέρες εἶναι ὁ κρυμμένος θησαυρὸς τῆς Ἑλληνικῆς Ὁρθοδοξίας, πού δὲν τὸν γνωρίζουμε. Ἡ Ἑλληνικὴ Ὁρθοδοξία εἶναι ὁ Μέγας Ὠκεανός, πού μέσα του κρύβονται ὅλοι οἱ ἀπόκρυφοι πνευματικοὶ μαργαρίτες.

ΦΩΤΗΣ ΚΟΝΤΟΓΛΟΥ

«Οἱ πατέρες τῆς Ἐκκλησίας ὑπερέβαλον, κατὰ τὴν εὐγλωττίαν καὶ τὴν ἐπιστήμην ἅπαντας τοὺς ἐθνικοὺς σοφοὺς, ἀποτελέσαντες ἐποχὴν λόγου νέαν, μεγάλην καὶ ἐνδοξον διὰ τὸ ἀνθρώπινον γένος».

(Κ. Παπαρηγόπουλος).

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΥΣ ΘΡΥΛΟΥΣ

Η ΠΑΝΑΓΙΑ Η ΓΚΡΕΜΙΩΤΙΣΣΑ

ΜΙΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑ Σ' ΕΝΑ ΝΗΣΑΚΙ

Πρὸς τὴν μορφή τῆς Μητέρας τοῦ Θεοῦ ἐστράφη τὸν περασμένο μῆνα ἡ ἑλληνικὴ σκέψις. Ἡ Παναγία ἐπλημμύρισε μὲ τὴν παρθενικὴν ὠραιότητα καὶ τὴν εὐωδιάζουσα ἀγιότητα τῆς τῆν ψυχῆ μας καὶ ἡ γονυκλισία μας πρὸς τὴν εἰκόνα τῆς ὑπῆρξεν ἡ ἐκδήλωσις τῆς εὐγνωμοσύνης μας πρὸς τὴν γυναῖκα, ποῦ ἐνεσάρκωσε τὸν θεῖον σωτήρα μας πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα. Ποικιλότροπος ὁ ὕμνος καὶ ἡ δέησίς μας πρὸς τὴν ἐορτάζουσαν πανάχραντη δέσποινα τοῦ κόσμου καὶ τὸ προσκύνημά μας τὸ νοερό καὶ τὸ πραγματικὸ πρὸς πλεῖστες κατευθύνσεις. Ἡ Παναγία παντοῦ ὑπὸ διάφορο παράδοσι, ἱστορία καὶ θρησκευτικὸ θρῦλο. Ὁ περασμένος μῆνας ὁ ἀφιερωμένος στὴν δέησι πρὸς αὐτὴν καὶ τὴν λατρεία τῆς μᾶς ἀπεκάλυψε μορφὰς τῆς ἀειπαρθενῆς Μητέρας τοῦ Θεοῦ καὶ ἐγένετο τὸ καθετὶ τῆς ζωῆς μας μὲ μιὰ μεγάλη καὶ ὑποβλητικὴ ποίησι. Τὸ προσκύνημά τῆς ἐπῆρε τὴν μορφή μιᾶς ψυχικῆς ἐξορμήσεως καὶ ἀνατάσεως. Εὐλαβικοὶ προσκυνητὲς ἐσκορπίσαμε ἄνθη καὶ εὐλάβεια ἐπάνω εἰς τὴν εἰκόνα τῆς τὴν ἱστορηθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ἀποστόλου Λουκᾶ καὶ ἐζήσαμε τοὺς θρύλους καὶ τὰς θρησκευτικὰς παραδόσεις. Ἱερὰ ναῦς μετέφερε τὰ πλήθη τῶν εὐλαβῶν προσκυνητῶν εἰς τὸ νησί μὲ τὴν ἐκκλησίαν τῆς Μεγαλόχαρης καὶ ταξιδευτὲς ἀπὸ τὴν ἀπομακρυσμένην ὑπερπόντιον Ἀμερικανικὴν δημοκρατίαν ἐσταμάτησαν στὸ νησί αὐτὸ τῶν Κυκλάδων, γιὰ νὰ ὀδεύσουν προσκυνητὲς πρὸς τὴν ἀσημοστόλιστην ἐκκλησίαν καὶ προσφέρουν τὸν φόρον τῆς εὐλαβείας καὶ τιμῆς τῶν πρὸς τὴν μεγάλην Μητέρα τοῦ Λυτρωτοῦ. Ἡ ἑλληνικὴ ἀνάμνησις ἀγκάλιασε γεγονότα καὶ θαύματα καὶ εὐλαβικὴ μπροστά στὴν ἱστορίαν ἐστάθηκε σὲ στάσι εὐλαβικῆς προσευχῆς. Πόσες Παναγιῆς καὶ πόσες ἐκκλησίαι τῆς ἀφιερωμένες στὴν Κοίμησίν τῆς δὲν ὠδήγησαν σὲ προσκύνημα ἱερὸ τὴν σκέψιν καὶ τὴν ψυχὴν μας!

* *

Καὶ σταματοῦμε σὲ μιὰ ἐκκλησίαν τῆς Παναγίας ποῦ ὑψώνεται στὸ γκρεμνὸ ἑνὸς μικροῦ Κυκλαδίτικου νησιοῦ, τῆς Ἰου. Ἐνα μικρὸ γραφικὸ νησακί, ἡ Νιός, ποῦ ἡ παράδοσις τὸ φέρει ὡς μιὰ ἀπὸ τὰς γενέτερες πατρίδες τοῦ θεοῦ τῆς ἀρχαιότητος τυφλοῦ ραψωδοῦ, τοῦ Ὀμήρου, καὶ ὅπου σὲ μιὰ ἀπομακρυσμένην θέσιν τοῦ σώζεται πάντοτε ὁ τάφος τῆς μητέρας τοῦ ποιητοῦ, τῆς Ἰλιάδος.

Μιά ειδυλιακή ἀτμόσφαιρα ἐπάνω στὸ νησί αὐτὸ μὲ τὸν πολιτισμὸ του καὶ τοὺς ἀπλοὺς καὶ ἀγαθοὺς ἀνθρώπους του ποὺ δὲν ἔπαυσαν νὰ διατηροῦν τὶς παλιῆς παραδόσεις τους. Ἡ ἐκκλησίαισα τῆς Ἀγίας Εἰρήνης ὀλόλευκη χτισμένη ὑψηλὰ στὴν εἴσοδο τοῦ λιμανιοῦ προδίδει τὴν θρησκευτικὴ διάθεσι τῶν νησιωτῶν αὐτῶν. Κυνηγημένοι οἱ Κρῆτες ἀπὸ τοὺς Τούρκους παλαιότερα κατέφευγον στὴν Νιό, τὸ φιλόξενο νησάκι ζητῶντας ἄσυλο καὶ δημιουργώντας καινούργια ζωὴ στὸ νησάκι αὐτό. Ναυαγισμένο κάποιον ἀπὸ τὰ κυνηγημένα καράβια ἐξώκειλε μιὰ νύκτα σὲ μιὰ ἀπὸ τὶς παραλίες τοῦ μικροῦ νησιοῦ. Κανεὶς δὲν εἶχε ἀντιληφθῆ τὸ ναυάγιο αὐτό. Μὰ ἕνα βράδυ κάποιος χωριάτης ἐξύπνησε τρομαγμένος. Εἶδε ὀλοζώντανη τὴν Παναγία στὸν ὕπνο του καὶ ἐπῆρε τὴν προσταγὴ της νὰ μεταβῆ στὴν παραλία, ὅπου ἐξώκειλε ναυαγισμένο τὸ Κρητικὸ καράβι νὰ περισυλλέξῃ τὸ εἰκόνισμά της καὶ νὰ τὸ ὀδηγήσῃ ὑψηλὰ σὲ κάποιον γκρεμνὸ ποὺ ν' ἀντικρύζῃ ἀπὸ τὸ ὕψος του τὶς κορυφές τοῦ Ψηλορείτη. Ὁ ἀγαθὸς νησιώτης, μόλις ἐξημέρωσε, κατευθύνθηκε πρὸς τὴν παραλία ποὺ τοῦ εἶχε ὑποδείξει στὸ ὄνειρό του ἡ Παναγία. Εὐρῆκε πεταγμένη τὴν εἰκόνα ἀπαράλλακτη σὲ μορφή πρὸς τὴν μορφή τῆς γυναίκας ποὺ ἐνυπνιάσθηκε τὴν νύκτα καὶ εὐλαβικὰ τὴν μετέφερε στὸ φτωχικὸ του σπιτί. Ἐκρέμασε ἕνα καντήλι μπροστὰ της καὶ δὲν ἔπαυσε νὰ δέεται συγκινημένος βαθεῖα καὶ νὰ εὐχαριστῆ γιὰ τὴν τιμὴ ποὺ τοῦ ἔκαμε ἡ Παναγία μὲ τὴν ἀποκάλυψι της. Ἀπέφυγε ὡς τόσο νὰ πῆ λέξι σὲ κανένα ἀπὸ τοὺς νησιώτας. Σὲ λίγες μέρες καὶ πάλιν ἡ Παναγία τὸν ἐπισκέφθηκε τὴν ὥρα ἐνὸς ἀπογευματινοῦ τοῦ ὕπνου. Τὸν ἤλεγξε, διότι ἔκαμε ἀποκλειστικὸ κτῆμα της τὴν εἰκόνα καὶ δὲν ἐξετέλεσε τὴν προσταγὴ της. Ἐντρομος ὁ ἀγαθὸς νησιώτης ἐξεκίνησε πρὸς τὴν «Χώρα» καὶ ἀνέφερε τὸ εὐρημά του καὶ τὰ ὄνειρά του μὲ τὴν ἐμφάνισι τῆς Θεομήτορος. Ὅλο τὸ νησί ἐλιτάνευσε τὴν εἰκόνα, ποὺ ἐναυάγησε στὴν ἐρημικὴ παραλία του καὶ τὴ συνώδευσε μὲ εὐλάβεια καὶ τιμὴ στὸν κεντρικὸ ναό. Ἄναψαν τὰ ἀσημένια καντήλια καὶ ὅλος ὁ πληθυσμὸς ἀγρύπνησε γονατισμένος καὶ δεόμενος μπροστὰ στὴν εἰκόνα. Τὸ ἄλλο πρωτὶ ὡστόσο ἡ εἰκόνα δὲν εὐρέθηκε στὴ θέσι της. Μόνο τὰ λουλούδια καὶ αὐτὰ μαραμμένα μαρτυροῦσαν ὅτι στὸ μέρος αὐτὸ ὑπῆρχε εἰκόνα. Ἐταράχθηκε ὀλόκληρο τὸ νησί στὸ ἄκουσμα τῆς ἐξαφανίσεως τῆς εἰκόνας. Ἐκινήθηκαν πρὸς ὅλες τὶς κατευθύνεις οἱ εὐλαβεῖς νησιώτες. Καὶ ὁ ἀγαθὸς χωριάτης ποὺ εὐρῆκε τὴν εἰκόνα, καθοδηγημένος αὐτὸς ἀπὸ τὸ χέρι τῆς ἰδίας Παναγίας, ἀνέβηκε στὰ γκρεμνὰ ποὺ ἀντικρύζουν τὰ Κρητικὰ βουνὰ καὶ δὲν ἄργησε νὰ

ΚΗΡΥΓΜΑΤΑ
ΕΙΣ ΤΑ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΑ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ
ΤΩΝ ΚΥΡΙΑΚΩΝ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1957
Κυριακή 18 Αύγουστου (I' Ματθαίου)

(Α' Κορινθ. δ' 9-16)

*«Λοιδορούμενοι εδλογοῦμεν» (Στίχ. 12).
I' Ενῶ μᾶς κατηγοροῦν και μᾶς περιπαί-
ζουν, ἔμεϊς ἀπαντοῦμε με λόγια ἀγάπης
και καλωσύνης J.*

Οἱ ἀπόστολοι, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, στάθηκαν οἱ ἀφθαστοὶ πρωταθληταὶ στὴν ἔνδοξον κόνιστρα τῆς μιμήσεως τοῦ Κυρίου. Εἶναι, λοιπόν, τὰ μεγάλα πρότυπα τῶν ἀρετῶν. Εἶναι τὰ ἔσχατα ἄκρα τῆς ὑποταγῆς καὶ τῆς ἀποδοτικότητος στὶς ἐντολές τοῦ Εὐαγγελίου, ποῦ δὲν τὸ κήρυξαν ἀπλῶς, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐφάρμοσαν με κάθε ἀκρίβεια, χωρὶς νὰ λογαριάσουν κόπους καὶ θυσίες.

Ἔτσι, πάντοτε μένουν γιὰ τοὺς πιστοὺς ἡ φωτεινὴ στήλη ποῦ ὀδηγεῖ στὴν τελειότητα, οἱ ζωρότατες ὑπενθυμίσεις τῶν ὅσων δίδαξε κι' ἀπαιτεῖ ὁ Ἰησοῦς, τὰ ἀψεγάδιαστα ὑποδείγματα, ποῦ πρέπει ὁ καθένας νὰ ἔχη ἀδιάκοπα προστὰ στὰ μάτια τῆς ψυχῆς του καὶ νὰ τὰ μιμῆται ὅσο μπορεῖ.

Τὸ ἀνάγνωσμα ἀπὸ τὴν Α' πρὸς Κορινθίους ἐπιστολῆ, ποῦ ἀκροασθήκαμε πρὶν ἀπὸ λίγο, ἀναφέρει μερικὰ ἀπὸ τὰ ὑψηλά

βρῆ ἐκεῖ τὴν εἰκόνα. Ἐπεσε καὶ προσκύνησε καὶ ζήτησε τὴ συγκύνη τῆς Θεομήτορος.

Τὸ νησί ὅλο ἐπανηγύρισε τὴν ἀνέυρεσι τῆς εἰκόνας καὶ με τὸν ὄβολο αὐτοῦ ἐκτίσθηκε ἡ ἐκκλησία, ἡ σημερινὴ ἐκκλησία τῆς Παναγίας τῆς Γκρεμιώτισσας. Τὴν εὐλαβεῖται τὸ νησί τὴν ἐκκλησία αὐτὴ καὶ τὸν μῆνα αὐτὸν τὸν καθιερωμένο στὸν ἑορτασμὸ τῆς Πανάχραντης παρθένου ἀποτελεῖ τὸ καθημερινὸ προσκύνημα ὄλων.

Ἡ Παναγία ἡ Γκρεμιώτισσα φαίνεται νὰ εὐλογῆ τοὺς πιστοὺς της καὶ νὰ ἔχη στηλωμένα τὰ μάτια της ἐκεῖ μακρὰ στὰ βουνὰ τῆς Κρήτης ἀπὸ τὴν ὁποῖαν ἐξεκίνησε καὶ αὐτὴ σ' ἕναν ἀπὸ τοὺς σκληροὺς ξερριζωμοὺς τῶν ἐλλήνων, ξερριζωμένη καὶ αὐτὴ ἀλλὰ καὶ συμπαραστάτις πάντοτε καὶ ὑπέρμαχος τοῦ κατατρεγμένου ἐλληνικοῦ ἔθνους.

ΒΑΣ. ΗΛΙΑΔΗΣ

αὐτὰ κατορθώματα τῶν ἀποστόλων. Ἐνάμεσα δὲ στὰ ἄλλα, ὑπάρχει κι' ἡ κορυφαία ἐκδήλωσις τῆς ἀληθινῆς, τῆς αὐθεντικῆς χριστιανικῆς ζωῆς : «Λοιδορούμενοι εὐλογοῦμεν». Ἐνῶ οἱ ἐχθροὶ τοῦ Χριστοῦ, οἱ ἄνθρωποι ποὺ τοὺς κινεῖ ὁ Ἐωσφόρος, μᾶς κυκλώνουν μὲ βλασφημίες καὶ κατηγορίες, μὲ ἐμπαιγμοὺς καὶ κατάκρισι, ἐμεῖς δὲν γνωρίζουμε ἄλλη ἀπάντησι ἀπὸ τὴν εὐλογία, ἀπαντοῦμε μὲ ἀνοχή, μὲ καλωσύνη, μὲ συγχώρησι, μὲ ἀγάπη, μὲ ἀμνησικακία.

Δὲν εἶναι καθόλου, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, αὐτὸς ὁ τρόπος ἀπαντήσεως μιὰ ἀρετὴ πολυτελείας, ἓνα κατόρθωμα ποὺ θὰ μπορούσε νὰ στολίζη τὸν βίο μονάχα τῶν μεγάλων ἀγίων, μιὰ ἐπίδοσις ποὺ ὁ οὐράνιος ἀθλοθέτης δὲν ζητᾷ ἀπὸ τοὺς πολλοὺς. Ὅχι. Ἀλλὰ εἶναι—πρέπει νὰ εἶναι—τὸ καθημερινὸ ψωμὶ κάθε ψυχῆς ποὺ ἀνήκει πραγματικᾶ στὸν Κύριο, τὸ ἀπαραίτητο γνωρίσμα ὅσων ἔκαναν ἀληθινὰ δικό τους τὸ Εὐαγγέλιο.

Τὸ ν' ἀποκρινώμαστε στὸ κακὸ μὲ τὸ καλὸ, τὸ νὰ προκαλῆ μέσα μας κῦμα ἀγάπης κι' εὐλογίας ἢ ἐπίθεσις τοῦ πονηροῦ, εἶναι τὸ πιὸ ὠραῖο καὶ τὸ πιὸ αὐθεντικὸ δεῖγμα, ὅτι τὰ ἡνία τῶν λογισμῶν καὶ τῶν αἰσθημάτων μας τὰ κρατᾷ ὁ Ἰησοῦς, ὅτι τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, πνεῦμα ἀκακίας κι' εἰρήνης, εἶναι ἀπλωμένο στὴν καρδιά μας.

«Μάθετε ἀπ' ἐμοῦ—φωνάζει ὁ Ἰησοῦς μέσα στὸ ἅγιο Εὐαγγέλιο—μάθετε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι πρᾶός εἰμι καὶ ταπεινός τῇ καρδίᾳ». Ὅποιος μὲ ἀκολουθεῖ, ὅποιος εἶναι μύστης μου, σ' αὐτὸ πρῶτα-πρῶτα μοῦ μοιάζει : στὴν ἡπια στάσι, στὴν ἀνεξικακία, στὸ ν' ἀπαντᾷ μὲ καλωσύνη στὸ κακὸ.

Κι' ἄλλοῦ ρητὰ καὶ καθαρότατα δίνει αὐτὴ τὴν ἐντολή, ποὺ ὁ Παῦλος σήμερα παρουσίασε στὴν προθήκη τῶν ἀποστολικῶν κατορθωμάτων σὰν ἓνα ἀπὸ τὰ πιὸ ἐκθαμβωτικὰ κοσμήματα. Λέγει ὁ Κύριος : «Ἠκούσατε ὅτι ἐρέθη, ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου καὶ μισήσεις τὸν ἐχθρόν σου. Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, εὐλογεῖτε τοὺς καταρωμένους ὑμᾶς». (Ἀκούσατε ὅτι εἰπώθηκε, ν' ἀγαπᾶς τὸν διπλανό σου καὶ νὰ μισῆς τὸν ἐχθρό σου. Ἀλλὰ ἐγὼ σᾶς λέγω, ν' ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς σας, νὰ εὐλογῆτε ὅσους σᾶς ἀπευθύνουν κατάρεις).

Ὁ δὲ ἀπόστολος Πέτρος, μιλῶντας γιὰ τὴν στάσι ποὺ τήρησε ὁ Ἰησοῦς κατὰ τὸ Πάθος, ἀναφέρει γι' αὐτόν, ὅτι «λοιδορούμενος οὐκ ἀντελοιδόρει, πάσχων οὐκ ἠπείλει, παρεδίδου δὲ τῷ κρίνοντι δικαίως». (Ἐνῶ τὸν λοιδοροῦσαν, δὲν ἀντέτασσε κι' αὐτὸς λοιδορίες κι' ἐνῶ ἔπασχε, δὲν ἀπειλοῦσε, ἀλλὰ παραδινόταν, ἀφηνόταν στὸν δικαιοκρίτη πατέρα του).

Νά, λοιπόν, ποιά εἶναι ἡ δύναμις ποὺ ὁ χριστιανὸς βρίσκει

για να μη παρασύρεται και να μη ξεπέφτη εκεί όπου είναι όποιος τον κατηγορεί και τον άδικεί. 'Ο πιστός καταφεύγει και παραδίνεται στον δικαιοκρίτη, που βλέπει από πάνω τὰ κρυπτά τῶν ανθρώπων, που «ετάζει καρδιάς και νεφρούς» και γνωρίζει ποιός είναι ο ένοχος και ποιός είναι ο άθῶος.

Είναι όλοτελα περιττό να μιμηθῆ κανείς τον άδικο και πονηρό, που ύβρίζει και λαιδορεῖ, όταν ο παντοδύναμος Θεός βρίσκεται στη μέση, όταν ύπαρχη εκείνος που έχει όλη τῆ δύναμι και τῆ θέλησι και τους τρόπους να υπερασπιστῆ τον άδικούμενο.

Άλλά, όπως ακούσαμε και πριν από τὸ στόμα τοῦ Χριστοῦ, δὲν είναι αὐτὸς μόνο ο λόγος, για τὸν ὁποῖον ο χριστιανὸς ἀποκρίνεται ἔτσι στοὺς πονηροὺς. 'Οχι ἀπλῶς δὲν ἔχει ἀνάγκη νὰ μεταχειριστῆ τὴν ἴδια γλῶσσα μ' αὐτούς, ἀλλ' ἀποκρίνεται μὲ τῆ γλῶσσα τῆς εὐλογίας κι' ἀπὸ ἀγάπη ἀπέναντί τους.

Ὁ παρὼν βίος εἶναι στάδιο δοκιμασίας, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί. Πῶς ἀλλοιῶς θὰ φανερώναμε ὅτι ἔχουμε πραγματικὰ τὸ πνεῦμα τοῦ Χριστοῦ, ἂν δὲν ὑπομέναμε μὲ μακροθυμία, μὲ ἀκακία, μὲ εὐλογία τὴν κάθε καταφορά ;

Ὅταν ὁ Ἰησοῦς διάβαινε κάποτε ἀπὸ ἓνα χωριὸ τῆς Σαμαρείας κι' οἱ κάτοικοι δὲν τὸν ὑποδέχτηκαν καλά, δυὸ μαθηταὶ του, ὁ Ἰάκωβος κι' ὁ Ἰωάννης, τοῦ εἶπαν νὰ ἐπικαλεσθῆ τῆ φωτιὰ τοῦ οὐρανοῦ για νὰ κατακάψῃ τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους. Κι' ὁ Ἰησοῦς τοὺς λέγει : «Δὲν καταλάβατε, λοιπόν, τίνος πνεῦματος εἴστε ;».

Αὐτὸ ἐπαναλαμβάνει μὲ παράπονο ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ και σὲ ὅλους ὅσοι θαρροῦν ὅτι εἶναι χριστιανοί, ἐνῶ δὲν ξέρουν ν' ἀποκρίνωνται στὶς λαιδορίες μ' εὐλογία, στὸ κακὸ μὲ τὸ καλό. Ὅποιος φέρεται ἔτσι, ἀγαπητοὶ μου ἀδελφοί, σημαίνει ὅτι εἶναι μονάχα κατ' ὄνομα χριστιανός. Γιατι ὁ ἀληθινὸς χριστιανὸς φαίνεται πριν ἀπ' ὅλα σ' αὐτό : στὸ ὅτι ἀπαντᾷ μὲ εὐλογία κι' ἀγάπη στὶς λαιδορίες και στὸ μῖσος.

Κυριακὴ 25 Αὐγούστου (ΙΑ' Ματθαίου)

(Α' Κορινθ. θ' 2-12)

«Τίς στρατεύεται ἰδίῳ ὄφραίοις ποτέ» ; (Στίχ. 7).

[Ποὺς στρατιώτης κάνει πόλεμο ποτὲ μὲ δικὰ του ἔξοδα ;]

Μὲ ἐστρατεία μοιάζει ὁ βίος τοῦ πιστοῦ, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί. Γράφει ὁ ἀπόστολος Παῦλος για μᾶς τοὺς χριστιανούς : «Οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἡ πάλη πρὸς αἷμα και σάρκα, ἀλλὰ πρὸς . . . τὰ πνευ-

ματικά τῆς πονηρίας. Διὰ τοῦτο ἀναλάβετε τὴν πανοπλίαν τοῦ Θεοῦ... Στῆτε περιζωσάμενοι τὴν ὀσφὺν ὑμῶν ἐν ἀληθείᾳ, καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν θώρακα τῆς δικαιοσύνης... ἀναλαβόντες τὸν θυρεὸν τῆς πίστεως, ἐν ᾧ δυνήσεσθε πάντα τὰ βέλη τοῦ πονηροῦ τὰ πεπυρωμένα σβέσαι καὶ τὴν περικεφαλαίαν τοῦ σωτηρίου δέξασθε καὶ τὴν μάχαιραν τοῦ Πνεύματος, ἧ ἔστι ρῆμα Θεοῦ. (Ὁ ἀγώνας κι' ὁ πόλεμός μας δὲν εἶναι ἐναντίον ἐχθρῶν καμωμένων ἀπὸ σάρκα κι' ὀστά, ἀλλὰ ἐναντίον τοῦ πονηροῦ πνεύματος, ποὺ εἶναι ὁ Διάβολος. Πάρτε, λοιπόν, καὶ φορέστε τὴν ἀρματωσιά τοῦ Θεοῦ. Ζῶστε τὴ μέση σας μὲ τὴν ἀλήθεια τοῦ Εὐαγγελίου, περᾶστε στὸ στήθος σας τὸ σιδεροπουκάμισο τῶν θείων ἐντολῶν καὶ κρατῆστε στὸ χέρι τὸ σκουτάρι τῆς πίστεως, ποὺ πάνω του θὰ λυγίσουν καὶ θὰ σβυστοῦν οἱ πυρωμένες σαγιῆτες τοῦ πονηροῦ. Βάλτε τὴν περικεφαλαία τῆς ἀπολυτρώσεως καὶ ἀδράξετε τὴ μάχαιρα τοῦ Πνεύματος, ποὺ δὲν εἶναι ἄλλη ἀπὸ τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ).

Δὲν τὰ βρήκαμε, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, μόνοι μας αὐτὰ τὰ ὄπλα, ποὺ μᾶς χρησιμεύουν γιὰ νὰ ἀμυνώμαστε καὶ νὰ χτυπᾶμε τὸν Διάβολο. Δὲν κάναμε τὸ παραμικρὸ ἐξοδο, γιὰ νὰ τ' ἀποκτήσουμε. Ὅπως συμβαίνει καὶ μὲ τοὺς στρατιῶτες ποὺ μάχονται κάτω ἀπὸ τὰ λάβαρα τῶν ἰσχυρῶν τῆς γῆς, ἔτσι γίνεται καὶ στὴν πνευματικὴ ἐκστρατεία, ὅπου βγάζει τοὺς πιστοὺς ὁ βασιλεὺς Χριστός. Ὅπως οἱ στρατιῶτες τῶν ἰσχυρῶν τῆς γῆς δὲν ἀγοράζουν οὔτε φιλοτεχνοῦν μόνοι τους τὸν ὄπλισμό τους, ἀλλὰ τοὺς τὸν παρέχουν ἐκεῖνοι ποὺ τοὺς στέλνουν στὸν πόλεμο, ἔτσι καὶ στὸν πνευματικὸ ἀγῶνα τους οἱ χριστιανοὶ παίρνουν δωρεὰν ὅλη τὴν ἀρματωσιά ἀπὸ τὸν Κύριο.

Τίς στρατεύεται ἰδίους ὀψωνίοις ποτέ; ρωτᾷ ὁ θεὸς Παῦλος. Τὸ ἐρώτημά του αὐτὸ εἶναι γραμμένο στὴ σημερινὴ ἀποστολικὴ περικοπὴ μὲ ἄλλο νόημα. Ἀναφέρεται μονάχα στὶς ὑλικὰς ἀπολαυὰς, ποὺ εἶναι σωστὸ νὰ ἔχουν γιὰ τὴ συντήρησί τους οἱ ποιμένες τῆς Ἐκκλησίας. Τὸ ποίμνιο πρέπει νὰ τοὺς συντηρῆ—λέγει ὁ ἀπόστολος—ὅπως ἡ πολιτεία συντηρεῖ τοὺς στρατιῶτες της. Ἀλλὰ τὸ ρητὸ αὐτὸ μπορεῖ κάλλιστα νὰ πάρῃ ἕνα πλατύτερο νόημα, νὰ ἐφαρμοστῆ σὲ κάθε χριστιανὸ καὶ ν' ἀναφερθῆ ὄχι στὶς ὑλικὰς ἀπολαυὰς ἀλλὰ στὶς δωρεὰς τῆς χάριτος, ποὺ ἀποτελοῦν ὅλες μαζί τὴν ἀρματωσιά τοῦ καθενὸς μας στὸν πόλεμο ἐναντίον τοῦ Σατανᾶ.

Μ' αὐτό, λοιπόν, τὸ νόημα ἃς γίνῃ σήμερα τὸ ἀποστολικὸ ἐρώτημα αἰτία ἀγαλλιᾶσεως κι' ἐνθαρρύνσεως σὲ ὅλους μας.

Εἶναι φοβερὸς ὁ πόλεμος, ὅπου μῆκαμε μιὰ κι' εἴμαστε ὑπήκοοι κι' ὀπλιτῆται τοῦ Ἰησοῦ. Εἶναι ἀγώνας κατὰ ἀοράτου καὶ πολὺ δυνατοῦ ἐχθροῦ. Ἐναντίον τοῦ Ἐωσφόρου καὶ τῶν ἀγγέλων του.

Ἄλλὰ ὁ θεῖος ἀρχιστράτηγος, πού εἶναι ἀνάμεσά μας, ὁ Ἰησοῦς, δὲν μᾶς ἐβγάλε σ' αὐτὸ τὸν πόλεμο χωρὶς τὰ ἀπαραίτητα ὅπλα, πού θὰ ἐξασφαλίσουν γιὰ τὸ καθένα μας τὴ νίκη. Μόνοι μας, θὰ ἦταν ὀλότρελα ἀδύνατο ὄχι νὰ τὰ βροῦμε, ἀλλὰ οὔτε καὶ νὰ τὰ διανοηθοῦμε. Εἶναι, λοιπόν, καμωμένα ἀπὸ τὴ σοφία καὶ τὴ δύναμι τοῦ Θεοῦ καὶ μᾶς δόθηκαν ἀπὸ τὴν ἀποθήκη τῆς χάριτός του.

Ἄς τὰ δοῦμε ἕνα-ἕνα ὅπως τὰ περιγράφει ὁ Παῦλος. Εἶναι πρῶτα-πρῶτα ἡ ἀλήθεια τῆς ὀρθῆς πίστεως, πού ζώνει στὴ μέση μας καὶ μᾶς κάνει εὐκινήτους, ὥστε νὰ μὴ πέφτουμε στὰ χέρια τοῦ ἐχθροῦ ἀλλὰ ἀπεναντίας νὰ τὸν χτυπάμε ἀπὸ κάθε μεριά. Ἡ Γραφή, μὲ τὸ σφίξιμο τῆς μέσης αὐτό, συμβολίζει σὲ πολλὰ σημεία τῆς τὴν εὐκινήσια, τὴν ἐτοιμότητα, τὴ δύναμι. Κι' ἐδῶ, λοιπόν, ἡ εἰκόνα τοῦ ἀποστόλου τίποτε ἄλλο δὲν σημαίνει, παρὰ τὸ ὅτι μὲ τὴν ὀρθὴ πίστι ὁ χριστιανὸς ἔχει τὴ σταθερότητα καὶ τὴν εὐκινήσια, πού ἀπαιτοῦνται γιὰ νὰ τὰ βγάξῃ πέρα μὲ τὶς κυκλωτικὰς κινήσεις τοῦ Σατανᾶ καὶ συγχρόνως νὰ μπορῇ νὰ χτυπᾷ τὸν ἀντίπαλό του στὴν κατάλληλη στιγμή κι' ἀπὸ τὴν πρέπουσα θέσι.

Ὅστερα ὁ Παῦλος ἀναφέρεται στὸν θάρακα τῶν θείων ἐντολῶν, πού εἶναι πλεγμένοι γύρω στὸ στήθος τοῦ πιστοῦ καὶ τὸν κάνει ἄτρωτο. Πῶς γίνεται αὐτό; Ὅταν φορᾷ κανεὶς τὶς ἐντολὰς τοῦ Χριστοῦ πάνω καὶ γύρω ἀπὸ τὴν καρδιά του, ὅταν αὐτὲς ἀγαπᾷ καὶ σ' αὐτὲς ἔχει δώσει ὅλη του τὴν στοργή, ἐκεῖνες τὸν προσφυλᾶνε ἀπὸ τὸν αἰώνιο θάνατο. Ἔτσι κι' ὁ ψαλμωδὸς ἀναφωνεῖ: «Ἴδου ἐπεθύμησα τὰς ἐντολάς σου· ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ζῆσόν με».

Ἄλλὰ πρὶν ἀπ' τὸ νοητὸ σιδεροπουκάμισο, ὁ πιστὸς ἔχει ἀπὸ τὸν Κύριο κι' ἄλλο ἕνα παραπέτασμα πού τὸν φυλάει ἀπὸ τὰ βέλη τοῦ πονηροῦ. Ἐχει τὸ σκουτάρι, τὴν ἀσπίδα τῆς πίστεως. Θὰ πῆς ἴσως, ἀλλὰ ἡ πίστις εἶναι κάτι πού ἐμεῖς προσφέρουμε στὸν Θεό, εἶναι κάτι πού ὁ Θεὸς μᾶς ζητᾷ. Πῶς ὅμως θὰ εἶγες πίστι, ἂν πρὶν δὲν σοῦ τὴν χάριζε κι' αὐτὴν ὁ Κύριος; Κι' αὐτὴ δῶρο του εἶναι κι' οἱ μαθηταὶ τοῦ Χριστοῦ κάποτε ὅταν κατάλαβαν πόσο λίγη εἶχαν, γιὰτὶ ἀκόμα τότε δὲν ἦταν προικισμένοι μὲ τὸν ἀρίφνητο πλοῦτο τοῦ Πνεύματος, πού τοὺς δόθηκε κατὰ τὴν Πεντηχοστή, ἐνοιωσαν τὴν ἀνάγκη τῆς μεγάλης, τῆς δυνατῆς πίστεως καὶ παρεκάλεσαν τὸν Ἰησοῦν νὰ τοὺς τὴ δώσει, λέγοντάς του: «Κύριε, πρόσθεε ἡμῖν πίστιν».

Καὶ κατόπιν ὁ ἀπόστολος μιλά γιὰ τὴν περικεφαλαία τοῦ πιστοῦ, πού δὲν εἶναι ἄλλη ἀπὸ τὴν πληροφορία ὅτι ὁ Θεὸς θέλει νὰ τὸν σώσῃ, ὅτι ἔστειλε τὸν Υἱό του στὸν κόσμον γιὰ νὰ σώσῃ ὅλο τὸ ἀνθρώπινο γένος. Αὐτὴ ἡ πληροφορία εἶναι πού προστα-

τεύει τὴ διάνοιά μας ἀπὸ τὸν θάνατο τῶν ἀμφιβόλων λογισμῶν, ἀπὸ τοὺς λογισμοὺς τῆς ἀπογνώσεως.

Ἄλλὰ δὲν εἶναι μονάχα γιὰ ἀπλῆ ἄμυνα ἢ πανοπλία τοῦ Θεοῦ, πού μᾶς δόθηκε. Ἄν τὰ μέρη τῆς ἀρματωσιάς, πού ἀναφέρθηκαν πρὶν, χρησιμεύουν γιὰ νὰ προφυλάγεται ὁ χριστιανός, ὑπάρχουν κι' ἄλλα πού χρησιμεύουν γιὰ ἐπίθεσι ἐναντίον τοῦ Σατανᾶ, ὑπάρχουν τὰ ὄπλα μὲ τὰ ὁποῖα θὰ τὸν διώξουμε ὄχι μονάχα ἀπὸ κοντὰ μας, ἀλλὰ κι' ἀπὸ κάθε τόπο πού τυχὸν βρῖσκει καὶ πιάνει πάνω στὴ γῆ.

Ὁ Παῦλος ἀναφέρει εἰδικὰ τὴ μάχαιρα τοῦ θεοῦ λόγου, μὲ τὴν ὁποία διώχεται ὁ ἐχθρὸς ἀπὸ κάθε θέσι πού πιάνει. Μὲ τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ, ὁ Διάβολος ἀνατρέπεται, ὑποχωρεῖ καὶ χάνεται ἀπὸ τίς ψυχὰς πού ἦταν κυριευμένες ἀπ' αὐτόν.

Εἶναι, ὅμως, μαζί μὲ τὴ μάχαιρα αὐτὴ κι' ἄλλα ὄπλα, πού ὁ ἀπόστολος τὰ ἀναφέρει ἄλλοῦ, ὄχι ὅμως ὀνομαστικὰ ἀλλὰ λέγοντάς τα ὅλα μαζί, ἀπλῶς δεξιὰ ὄπλα. Δεξιὰ ὄπλα ἐννοεῖ ἐκεῖνα πού τὰ χειρίζεται κανεὶς μὲ τὸ δεξιὸ χέρι, δηλαδὴ τὰ ἐπιθετικὰ ὄπλα. Ποιὰ εἶναι αὐτά. Εὐκόλο νὰ τὰ ἐννοήσουμε : εἶναι τὰ λογῆς-λογῆς καλὰ ἔργα μας, μὲ τὰ ὁποῖα καταισχύνεται κι' ἀποστομώνεται ὁ διάβολος. Κι' αὐτὰ τοῦ Θεοῦ εἶναι. Γιατὶ ὁ Θεὸς μᾶς δίνει στὸ χέρι κάθε ἐντολὴ σὰν ὄπλο, κι' ὅταν τὴ χρησιμοποιοῦμε καλὰ, τὴ μεταβάλλουμε σὲ ἔργο.

Ἄς μὴ θεωροῦμε, λοιπόν, ἀγαπητοὶ ἀδελφοὶ τὸν ἑαυτὸ μας ἄοπλο μπροστὰ στὴν ἁμαρτία. Ὁ Κύριος μᾶς χορηγεῖ ὅλα τὰ ἀμυντικὰ κι' ἐπιθετικὰ ὄπλα, πού χρειάζονται, ὥστε στὸν πόλεμο ἐναντίον τῆς νὰ μὴ πάθουμε κανένα κακὸ καὶ νὰ τὴν κατατροπώσουμε. Δὲν μᾶς κάλεσε σ' αὐτόν τὸν πόλεμο μὲ δικὰ μας ἔξοδα, ἀλλὰ μὲ δικὰ του. Καὶ δὲν ἔχουμε νὰ φοβηθοῦμε τὴν ἡττα καὶ τὸν θάνατο. Ἀπεναντίας μᾶς βεβαιώνει γιὰ τὴν ἀσφαλῆ νίκη, ἂν φορέσουμε τὴν πανοπλία, πού ἡ χάρις τοῦ ἐτοίμασε γιὰ μᾶς.

Κυριακὴ 1 Σεπτεμβρίου (Ἰνδίκτου)

(Α' Τιμοθ. 6' 1-7)

«Εἷς μεσίτης Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, ἄνθρωπος Χριστὸς Ἰησοῦς».
(Στίχ. 5)

[Ἐνας εἶναι ὁ μεσολαβητὴς ἀνάμεσα στὸν Θεὸ καὶ τοὺς ἀνθρώπους, ὁ ἀνθρωπος Ἰησοῦς Χριστός].

Ἐνας εἶναι ὁ μεσολαβητὴς ἀνάμεσα στὸν Θεὸ καὶ τοὺς ἀνθρώπους, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, πού ἐγίνε καθ' ὅλα τέλειος ἄνθρωπος. Κανεὶς ἄλλος ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Ἰησοῦ Χριστό, ἀδελφοί μου,

δὲν εἶναι σὲ θέσι νὰ φέρῃ κοντά, νὰ συμφιλιώσῃ καὶ νὰ ἐνώσῃ τὸν Θεὸ μετὰ τὸν ἄνθρωπο. Ἡ ἁμαρτία, μετὰ τὴν παρακοὴ τῶν πρωτοπλάστων, εἶχε ἀποξενώσει τὸ ἀνθρώπινο γένος ἀπὸ τὸν Κτίστη του. Κι' ἤρθε ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ἔγινε τέλειος ἄνθρωπος κι' ἀνύψωσε πάλι τὴ φύσι μας στὸ ἀρχαῖο κάλλος, ἀνοίγοντας γιὰ ὅλους τὸν δρόμο τῆς ἐπιστροφῆς στὸν οὐρανό.

Μονάχα ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς θὰ μπορούσε νὰ κάμῃ ἓνα τέτοιο πρᾶγμα. Τὸ πεσμένο ἀνθρώπινο γένος ἦταν παραδομένο στὴ φθορὰ καὶ τὸν αἰώνιο θάνατο. Ἦταν ἀνίκανο μόνο του νὰ γυρίσῃ, ν' ἀνεβῆ ἐκεῖ ἀπ' ὅπου εἶχε πέσει.

Γιὰ νὰ γίνῃ, λοιπόν, αὐτό, ἔπρεπε ὁ ἴδιος ὁ Θεός, ποὺ εἶναι ὄλο ἀγάπη, σοφία καὶ δύναμι, νὰ φορέσῃ τὴν ἀνθρώπινη σάρκα καὶ νὰ τὴν ὀδηγήσῃ ἔτσι στὴν πρώτη τῆς δόξας.

Ὁ Παῦλος, τονίζοντας σὲ πολλὰ σημεῖα τῶν θείων του ἐπιστολῶν τὸ ἔργο αὐτοῦ τοῦ Χριστοῦ, ἐλκύει ἐδῶ τὴν προσοχὴ μας σὲ μιὰ ἰδιαίτερα εὐφρόσυνη πλευρὰ τοῦ ἔργου αὐτοῦ. Στὴ μεσολαβητικὴ ιδιότητά τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ. Θέλει νὰ πῆ, ὅτι ὁ Ἰησοῦς, ὡς ἄνθρωπος ποὺ βάδισε πρῶτος πρὸς τὰ ἐκεῖ, ὅπου καλούμαστε ὅλοι νὰ βαδίσουμε, εἶναι ὁ μόνος ποὺ μπορεῖ νὰ μεσιτεῦῃ γιὰ μᾶς στὸν Πατέρα του. Κανεὶς ἄλλος ὅπως ὁ ἄνθρωπος Ἰησοῦς δὲν ξέρεῖ τίς ἀδυναμίες τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, τὰ ἐμπόδια ποὺ τῆς στέκονται μπροστά, τοὺς πειρασμοὺς ποὺ πᾶνε νὰ τῆς ἀλλάξουν τὴν κατεύθυνσι.

Στὴν πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολή, ὁ θεῖος Ἀπόστολος τὸ διατυπώνει αὐτὸ καθαρά. Γράφει ἐκεῖ, ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι ὁ «δύναμενος συμπαθεῖσαι ταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν, πεπειρασμένος κατὰ πάντα καθ' ὁμοιότητα, χωρὶς ἁμαρτίας». Ὁ Ἰησοῦς ἔχει ὅλη τὴν κατανόησι ἀπέναντί μας, γιατί διαθέτει καὶ τὴν πεῖρα τῆς φύσεώς μας. Στάθηνε κι' ἐκεῖνος ἄνθρωπος ὀλότελα ὅμοιος μετὰ μᾶς, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ γεγονός ὅτι ἐκεῖνος δὲν μολύνθηκε ἀπὸ τὴν ἁμαρτία.

Γι' αὐτὸ εἶναι ὁ συμπαθὴς, ὁ στοργικὸς μεσίτης μας ἀπέναντι στὸν Θεό. Ποιὸς ἄλλος θὰ μπορούσε νὰ ζητᾷ τὸ ἔλεος, τὴ συγκατάβασι, τὴν ἀνοχὴ, τὴ μακροθυμίαν τοῦ Ὑψίστου ἐκτὸς ἀπὸ τὸν μονογενῆ του Υἱό, ποὺ δὲν εἶναι μονάχα Θεός, ἀλλὰ κι' ἄνθρωπος;

Ἄνθρωπος Ἰησοῦς Χριστός, τονίζει ὁ Παῦλος. Ἄς μὴ τὸ ξεχνᾶμε αὐτό, ἀδελφοί. Ὁ Ἰησοῦς δὲν εἶναι μονάχα ὁ Θεός μας, ἀλλὰ κι' ἄνθρωπος σὰν ἐμᾶς, ὁ κατ' ἐξοχὴν ἄνθρωπος, ὁ τέλειος ἄνθρωπος.

Ὁ Ἰησοῦς δὲν μᾶς ἔσωσε ὡς Θεός, ἀλλὰ κι' ὡς ἄνθρωπος. Γιατὶ ντύθηκε καὶ γνώρισε τὴν ἀνημπόρια τῆς φύσεώς μας. Γιατὶ συμπαθεῖ αὐτὴ τὴν ἀνημπόρια, τὴ νοιώθει καὶ τὴν ὑπερασπίζεται μπροστὰ στὴ εἰς δικαιοσύνη, φιλεὺσπλαγχνος ὄχι μονάχα σὰν Θεὸς ἀλλὰ καὶ σὰν ὁμοίός μας.

Μεσιτεύει γιὰ μᾶς στὸν Πατέρα του, γιατί κι' ὁ ἴδιος διάβηκε ἀπ' ὅπου περνᾶμε ἐμεῖς, γιατί κι' ὁ ἴδιος γεύθηκε τοὺς πειρασμούς μας, γιατί δὲν εἶναι μονάχα ὁ Θεός, ἀλλὰ κι' ὁ Ἄνθρωπος.

Κυριακὴ 8 Σεπτεμβρίου (πρὸ τῆς Ὑψώσεως)

(Γαλάτ. στ' 11-18)

*«Ἐμοὶ κόσμος ἐσταύρωται
καὶ γὼ τῷ κόσμῳ (Στίχ. 14)*

*[Σ' ἐμένα ἔχει σταυρωθῆ ὁ
κόσμος κι' ἐγὼ στὸν κόσμο]*

Ἄς ἐμβαθύνουμε, ἀδελφοί, στὴν ὑπέροχη ἔννοια τοῦ ἀποστολικοῦ αὐτοῦ ρητοῦ: ὁ κόσμος εἶναι σταυρωμένος πάνω μου κι' ἐγὼ πάνω στὸν κόσμο. Γιὰ τὸν Παῦλο, ποῦ ἦταν ὀλότελα βυθισμένος στὸ πνεῦμα τοῦ Χριστοῦ, ὁ κόσμος μὲ τὰ ἐφήμερα ἀγαθὰ του, τὰ τόσο ὅμως ἐλκυστικά, καθὼς καὶ μὲ τὰ φόβητρά του τὰ τόσο ἀπειλητικά, τὸν τριγύριζε ἀπὸ παντοῦ. Ὁ ἀπόστολος δὲν ζοῦσε στὴν ἔρημο σὰν ἀναχωρητής, ἀλλὰ ἀγωνιζόταν μέσα στὸν κόσμο γιὰ τὴν ἐξάπλωσι τῆς βασιλείας τοῦ Ἰησοῦ. Ὁ κόσμος ἦταν γι' αὐτὸν ἡ κονίστρα μιᾶς ἀδιάκοπης ἀθλήσεως. Ἡ μᾶλλον—γιὰ νᾶμαστε ἀκριβέστεροι—ἦταν ἓνας πολὺ δυνατὸς ἀντίπαλος, ποῦ διαρκῶς βρισκόταν πιασμένος μέση μὲ μέση μαζὶ του.

Ἐπρόκειτο γιὰ μιὰ πάλη πολυποίκιλη, πλοῦσια στὶς φάσεις της, χωρὶς ἀνάπαυλα, χωρὶς οὔτε στιγμῆς ἀκινήσια. Αὐτό, λοιπόν, τὸ ἀγωνιῶδες σύμπλεγμα Παύλου καὶ κόσμου φαίνεται ἀπὸ πρώτη ὄψι ὅτι δὲν ἀντιστοιχεῖ στὴν εἰκόνα μιᾶς ἀλληλοσταυρώσεως, τὴν ὁποία ἐμφανίζει τὸ σημερινὸ ἀποστολικὸ ἀνάγνωσμα Ὁ σταυρὸς κι' ἐκεῖνος, ποῦ εἶναι καρφωμένος πάνω του, εἶναι ἓνα σύμπλεγμα ἀκινήσιας. Γενᾶται ὅθεν τὸ ἐρώτημα: πῶς ὁ Παῦλος, ποῦ πάλευε μὲ τὸν κόσμο, ἐννοοῦσε αὐτὴ τὴν ἀλληλοσταύρωσι;

Τὸ νόημά του εἶναι τὸ ἐξῆς: ὅτι ὁ Παῦλος ἦταν ἄτρωτος,

ἀπρόσβλητος ἀπὸ τὰ θέληγτρα καὶ τὶς ἀπειλὲς τοῦ κόσμου κι' ὅτι ὁ κόσμος δὲν εἶχε τίποτε νὰ τοῦ προσφέρῃ, πού θὰ μπορούσε νὰ τὸν παρασύρῃ ἔξω ἀπὸ τὴν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ.

Τὸ δεῦτερο μέρος τοῦ ρητοῦ, τὸ «καὶ γὰρ ἐσταύρωμαι τῷ κόσμῳ», δὲν εἶναι οὔτε πολὺ ἐντυπωσιακὸ οὔτε δυσκολοκατάληπτο. Ὁ Κόσμος, γιὰ τὸν ἀπόστολο, ἦταν ἓνας ἀπέραντος σταυρὸς, πάνω στὸν ὁποῖον ἦταν καθηλωμένος ὁ παλαιὸς ἄνθρωπος, μὲ τὰ πάθη του καὶ τὶς ροπές του. Ὅλοι οἱ πιστοί, οἱ ἄξιοι καὶ γνήσιοι ὀπαδοὶ τοῦ Ἰησοῦ, σταυρώνουν τὶς ἐπιθυμίες τους πάνω στὸν κόσμο. «Ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ θλίψιν ἔχουσιν». Ὁ κόσμος, μὲ τὰ ἀγαθὰ του, πού στεροῦνται χάριν τοῦ Χριστοῦ, μὲ τὶς ἀντιξοότητες του, τοὺς πειρασμούς του, τοὺς διωγμούς του, τοὺς κάνει νὰ μετέχουν ἔτσι στὴ σταύρωσι τοῦ Κυρίου τους. Δὲν εἶναι ξύλινος ὁ σταυρὸς ὁ δικός μας. Εἶναι ὁ κόσμος μὲ τὶς θλίψεις πού προσφέρει, μὲ τὰ θανάσιμα χτυπήματά του.

Τὸ πρῶτο, ὅμως, κομμάτι τοῦ ρητοῦ, τὸ «ὁ κόσμος ἐμοὶ ἐσταύρωται», ἔχει μέσα του μιὰ ἀπρόοπτη λάμψη, μιὰ ἀσυνήθιστη ἔννοια, πού ἀξίζει ἰδιαίτερη προσοχή. Ἡ συνηθισμένη εἰκόνα, ἡ συνηθισμένη ἰδέα εἶναι ὅτι ὁ χριστιανὸς ἔχει σταυρωμένον τὸν παλαιὸν ἄνθρωπο πάνω στὸν κόσμο. Ὁ κόσμος δὲν ἔχει τίποτε γλυκὸ νὰ τοῦ προσφέρῃ, ὅπως τὸ σκληρὸ ξύλο τοῦ ἀτιμωτικοῦ θανάτου, πάνω στὸ ὁποῖο, σὰν ἔσχατος κακοῦργος, ἐξέπνευσε ὁ Ἰησοῦς.

Ὁ Παῦλος ὅμως, κάνει τώρα ἓνα ἀπροσδόκητο ἄλλα καὶ μᾶς λέγει : δὲν εἶμαι μονάχα ἓνας σταυρωμένος πάνω στὸν κόσμο, ἀλλὰ εἶμαι κι' ὁ σταυρὸς, πάνω στὸν ὁποῖο, μὲ τὴ σειρά του, εἶναι κι' ὁ κόσμος σταυρωμένος, νεκρὸς, ἀνίκανος νὰ κάμῃ ὄ,τιδήποτε.

Ὁ κόσμος, ὡς βασιλεία τοῦ Σατανᾶ, εἶναι καταδικασμένος ἀπὸ τὸν Θεὸ σὲ θάνατο. Εἶναι προωρισμένος νὰ χάσῃ τὴν πνοὴ του, τὴ δύναμί του, τὴν ἐξουσία του. Ὁ Χριστὸς σταυρώθηκε, ἀλλὰ γιὰ ν' ἀναστηθῇ. Οἱ χριστιανοὶ συσταυρώνονται μὲ τὸν Ἰησοῦ, ἀλλὰ γιὰ νὰ μπουῦν, πίσω ἀπὸ τὰ ἔγχη τοῦ Ἀναστάντος Κυρίου τους, στὴν αἰώνια ζωὴ. Ὁ κόσμος, μὲ τὴ σειρά του, ἀφοῦ σταύρωσε τὸν Χριστὸ καὶ σταυρώνει κατόπιν ὅλους τοὺς πιστούς, εἶναι προωρισμένος νὰ σταυρωθῇ, σὰν ἀληθινὸς κακοῦργος πού εἶναι, χωρὶς ἀνάστασι, γιὰ νὰ πεθάνῃ ὀριστικὰ κι' ἀμετάκλητα. Κι' ὅπως ὁ Ἰησοῦς κι' οἱ δικοὶ του σταυρώνονται πάνω στὸν κόσμο, ἔτσι κι' ὁ κόσμος σταυρώνεται, πεθαίνει πάνω στὸν Ἰησοῦ καὶ στοὺς χριστιανούς.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΟΥ Τ.Α.Κ.Ε.

Κατά τὴν συνεδρίαν τοῦ Δ.Σ. τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. τῆς 9ης παρ. μηνός, ἀπενεμήθησαν αἱ κάτωθι συντάξεις :

Ι. Λ ό γ ω γ ή ρ α τ ο ς. Εἰς τούς : 1) Πρεσβύτερον Γεώργιον Δρίβαν τοῦ Παναγιώτου, τέως ἐφημέριον τοῦ Ἱ. Ναοῦ Ὑψώσεως Τιμίου Σταυροῦ Αἰγάλεω, Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, ἐκ δραχμῶν 639 μηνιαίως καὶ ἀπὸ 1ης Μαΐου 1957.—2) Πρεσβύτερον Παπαδημητρίου Μιχαὴλ τοῦ Δημητρίου τέως ἐφημέριον τῆς ἐνορίας Νέον Μοναστήριον Ἱ. Μ. Φθιώτιδος, δραχ. 589 μηνιαίως καὶ ἀπὸ 1ης Μαρτίου 1957.—3) Θεόδωρον Χατζηθεοδώρου τοῦ Γεωργίου, τέως ἱεροψάλτην τοῦ Ἱ. Ναοῦ Ἀγ. Ἀναργύρων Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, ἐκ δραχμῶν 889 μηνιαίως καὶ ἀπὸ 1ης Μαΐου 1957.

ΙΙ. Λ ό γ ω ἀ ν α π η ρ ί α ς. Εἰς τούς : 1) Πρεσβύτερον Θεόκλητον Παπαζαφειρῆν τοῦ Παναγιώτου, τέως ἐφημέριον τῆς ἐνορίας Λόγγου-Αἰγίου Ἱ. Μ. Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας, προσωποπαγές ἐπίδομα, ἐκ δραχ. 318 μηνιαίως καὶ ἀπὸ 1-12-1956.—2) Πρεσβύτερον Ἀπόστολον Κορρὲν τοῦ Ἐμμανουήλ, τέως ἐφημερίου τοῦ Ἱ. Ναοῦ Ζωοδόχου Πηγῆ-Νάξου, Ἱ. Μ. Παροναξίας, ἐκ δραχμῶν 634 μηνιαίως καὶ ἀπὸ 1ης Μαΐου

Δὲν ὑπάρχει, λοιπόν, ἀδελφοί, μονάχα ἓνας σταυρός, ὁ σταυρός τῶν θλίψεών μας. Ὑπάρχει κι' ἓνας ἄλλος σταυρός, πού εἴμαστε ἐμεῖς οἱ ἴδιοι. Ὁ κάθε ἀληθινὰ ἀναγεννημένος ἄνθρωπος εἶναι ἓνα ἀδιέξοδο γιὰ τίς ἐπιδιώξεις τοῦ κόσμου, μιὰ σφαιλιστὴ πόρτα στὸν δρόμο τοῦ Σατανᾶ, ἓνας σταυρός πάνω στὸν ὁποῖο πεθαίνουν, σβύνουν, χάνονται οἱ ἐπιρροές τοῦ πονηροῦ.

«Ἐμοὶ κόσμος ἐσταύρωται». Γιὰ μένα, πάνω σὲ μένα, ὁ κόσμος — φωνάζει ὁ Παῦλος — εἶναι ἓνας ξεψυχισμένος στὸν σταυρὸ ληστής. Τὰ χέρια του εἶναι καρφωμένα καὶ δὲν μποροῦν νὰ μοῦ ἀρπάξουν τοὺς θησαυροὺς τῆς ψυχῆς. Τὰ πόδια του εἶναι ἀκίνητοποιημένα καὶ δὲν μποροῦν νὰ τὸν φέρουν στὸ ἐσωτερικὸ μου σὰν ἐπιδρομέα καὶ κυρίαρχο. Ὅλο του τὸ εἶναι ἔχει πεθάνει γιὰ λογαριασμό μου, πάνω στὴ σκληρὴ ἀντίστασι τοῦ χριστιανικοῦ βίου μου, πού εἶναι γιὰ τὸν κόσμο ἓνα ξύλο θανάτου, ὄργανο θανατικῆς ἐκτελέσεως.

Εἶθε, ἀδελφοί μου, ὁ καθένας μας ν' ἀποδειχτῆ στὴν πράξι τέτοιος σταυρὸς γιὰ τὸν κόσμο.

ΒΑΣ. ΜΟΥΣΤΑΚΗΣ

1957.—3) Πρεσβύτερον Ἰλαρίων Ἐπιτροπάκην τοῦ Νικολάου, τέως ἐφημέριον τῆς ἐνορίας Γαλύφας-Ἡρακλείου Κρήτης Ι.Μ. Κρήτης ἐκ δραχ. 589 μηνιαίως καὶ ἀπὸ 1ης Μαΐου 1957.

III. Προώρου θανάτου. Εἰς τάς: 1) Εἰς τὴν πρεσβ. Ἀνθούλαν χήραν τοῦ ἀποβιώσαντος τὴν 6-3-57 πρεσβυτέρου Ἀθανασίου Τσακάλου τοῦ Κων)νου, τέως ἐφημερίου τῆς ἐνορίας Νεράιδας Ι.Μ. Φθιώτιδος, καὶ τὴν ἄγαμον θυγατέρα τῆς Εὐφροσύνην, ἐκ δραχ. 448 μηνιαίως καὶ ἀπὸ 7ης Μαρτίου 1957,—2) Εἰς τὴν πρεσβ. Ἀγγελικὴν χήραν τοῦ ἀποβιώσαντος τὴν 15-11-1956 πρεσβυτέρου Δημητρίου Καθάρου τοῦ Χρήστου, τέως ἐφημερίου τῆς ἐνορίας Πεταλοῦς Ι.Μ. Κορινθίας ἐκ δραχμῶν 442 μηνιαίως καὶ ἀπὸ 16 Νοεμβρίου 1956.—3) Εἰς τὴν πρεσβ. Γεωργίαν χήραν τοῦ ἀποβιώσαντος τὴν 7-5-57 πρεσβυτέρου Ἀναστασίου Παπαδοπούλου τοῦ Γεωργίου, τέως ἐφημερίου Ι.Ν. Ἁγίου Παντελεήμονος-Χαλανδρίου Ἀττικῆς Ι.Μ. Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος ἐκ δραχμῶν 517 μηνιαίως καὶ ἀπὸ 1ης Ἰουνίου 1957.—4) Εἰς τὴν πρεσβ. Κωνστάντω χήραν τοῦ ἀποβιώσαντος τὴν 14-4-57 πρεσβυτέρου Βασιλείου Φατούρου τοῦ Λεωνίδα τέως ἐφημερίου τῆς ἐνορίας Εὐγέρου, Ι.Μ. Λευκάδος ἐκ δραχ. 460 μηνιαίως καὶ ἀπὸ 15 Ἀπριλίου 1957.

Μεταβιβάσθησαν αἱ συντάξεις: 1) Τοῦ ἀποβιώσαντος τὴν 15-6-1957 συναξιόχου πρεσβυτέρου Γερασίμου Ματζαβίνου τοῦ Διονυσίου εἰς τὴν πρεσβ. αὐτοῦ Σεβαστὴν, χήραν Γερασίμου Ματζαβίνου, ἀπὸ 1-7-1957 ἐκ δραχ. 501 μηνιαίως.—2) Τοῦ ἀποβιώσαντος τὴν 17 Ἰουνίου 1957 συν)χου πρεσβυτέρου Παναγιώτου Καμπουρίδου τοῦ Νικολάου, εἰς τὴν πρεσβ. αὐτοῦ Βασιλικὴν χήραν Παναγ. Καμπουρίδου, ἀπὸ 1-7-57, ἐκ δραχ. 343 μηνιαίως.—3) Τοῦ ἀποβιώσαντος τὴν 14-5-57 συν)χου ἱεροψάλτου Ἀλεξάνδρου Στελλακάτου τοῦ Γεωργίου, εἰς τὴν χήραν σύζυγον αὐτοῦ Καρολίαν καὶ τὴν ἄγαμον θυγατέρα τῆς Μαρίαν, ἐκ δραχ. 502 μηνιαίως καὶ ἀπὸ 1-6-1957.

Ἀπενεμήθησαν ἐφ' ἅπαξ βοηθήματα εἰς τοὺς ὡς ἔπεται καταστάνας συν)χους τοῦ Ταμείου.—1) Γεώργ. Παναγ. Δρίβαν δρ. 2960 2) Μιχαὴλ Δημ. Παπαδημητρίου δρ. 2.960, 3) Γεώργ. Θεοδ. Χατζηθεοδώρου δρ. 2.830, 4) Θεόκλητος Παναγ. Παπαζαφείρης δρ. 370, 5) Ἀπόστ. Ἐμμ. Κορρές 3.230, 6) Ἰλαρίων Νικ. Ἐπιτροπάκης δρ. 3.050, 7) Ἀνθούλα χήρα Ἀθαν. Τσακάλου καὶ ἄγαμον θυγατέρα τῆς Εὐφροσύνην δρ. 3.210, 8) Ἀγγελικὴν χήρα Δημ. Καθάρου δρ. 2.800, 9) Γεωργίαν χήραν Ἀναστ. Παπαδοπούλου δρ. 3.180, 10) Κωστάντω χήραν Βασίλ. Φατούρου δρ. 3.070.

Ἐκ τῆς ἐνεργηθείσης ὑπὸ τοῦ TAKE ἀπογραφῆς τῶν ἐν ἐνεργείᾳ καὶ ὑπὸ σύνταξιν μετόχων τοῦ TAKE ἀποσπῶμεν τὰ κάτωθι Κεφάλαια.

Α') ΕΦΗΜΕΡΙΟΙ ΕΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

Ἐσφαλισμένοι παρὰ τῆ TAKE (Ἰούλιος 1956).

1. Καθ' ἡλικίαν (ὁμάδες ἡλικιῶν).

Ἔτος γεννήσεως	ἀριθ.	ποσοστὸν τοῖς %
1931 - 34	8	0,10
1926 - 30	238	3,08
1921 - 25	408	5,28
1919 - 20	604	7,82
1911 - 15	1.128	14,62
1906 - 10	1.149	14,90
1901 - 5	1.064	13,80
1896 - 1900	919	11,96
1891 - 95	684	8,86
1886 - 90	701	9,08
1881 - 85	485	6,28
1876 - 80	236	3,05
1871 - 75	72	0,93
1866 - 70	9	0,12
1862 - 55	9	0,12
	7.714	100

2. Κατὰ γραμματικὰς γνώσεις.

	ἀριθ.	ποσοστὸν τοῖς %
α) Ἀπόφοιτοι Πανεπιστημίου	197	2,56
β) Ἀνωτ. Ἐκκλ. Σχολῶν	793	10,29
γ) Γυμνασίου Διδασκαλ.	465	6,00
δ) Κατωτ. Ἐκκλ. Σχολῶν	3.498	45,34
ε) Σχολαρχεῖου	783	10,16
στ) Δημ. Σχολεῖου	1.978	25,65
	7.714	100

3. Κατ' οίκου. κατάστασιν.

	ἀριθ.	ποσοστὸν τοῖς %
α) Ἐγγαμοὶ	640	8,29
β) Ἐγγαμοὶ	6.298	81,65
γ) Ἐν χηρείᾳ	776	10,06
	7.714	100

4. Κατ' οίκου. κατάστασιν καὶ προστατευόμενα μέλη.

	ἀριθ.	
α) Ἐγγαμοὶ		
Μόνοι	616	
Μετὰ 1 προστατευομένου μέλους (γονεῖς καὶ ἀδελφ.)	13	
> 2 προστατευομένων μελῶν	3	
> 3 > >	1	
> 4 > >	4	
> 5 > >	1	
> 6 > >	—	
> 7 > >	2	640
β) Ἐγγαμοὶ		
Ἄνευ τέκνων	1.489	
μετὰ συζύγου καὶ 1 τέκνου	1.128	
> > 2 τέκνων	1.249	
> > 3 >	991	
> > 4 >	695	
> > 5 >	429	
> > 6 >	207	
> > 7 >	72	
> > 8 >	23	
> > 9 >	12	
> > 10 >	3	6.298
γ) Ἐν χηρείᾳ		
Μόνοι	474	
μεθ' 1 τέκνου	161	
μετὰ 2 τέκνων	67	
> 3 >	41	
> 4 >	16	
> 5 >	13	
> 6 >	2	
> 7 >	1	
> 8 >	1	776
	7.714	

5. Κατά μισθολογικήν κατηγορίαν.

	Άτομα	*Αποδοχαί		Συνολικώς κατ' άτο- μον	Ποσά συνολικῶν ἀποδοχῶν		
		βασικὸς μισθὸς	ἐπιδομήματα κατὰ μέ- σον ὄρον		βασικῶν	ἐπιδομά- των	ὀλικῶν
A	197	1.400	261,5	1.661,5	275.800	51.515	327.324
B	838	1.120	138	1.258	938.560	115.644	1.054.261
Γ	3.918	910	145,4	1.055,4	3.565.380	569.677	4.135.140
Δ	2.761	700	165	865	1.932.800	555.565	2.388.003
Σύνολα	7.714				6.712.440	1.192.401	7.904.728
Μέσος ὄρος		870,16	154,56	1.024,72			

Κατὰ ταῦτα :

- α) Ὁ μέσος βασικὸς μισθὸς τῶν ἠσφαλισμένων ἐφημερίων ἀνέρχεται εἰς δρ. 870,16
- β) Ὁ μέσος ὄρος τῶν ἐπιδομάτων ἀνέρχεται εἰς δρ. 154,56
- γ) Ὁ μέσος ὄρος τῶν ἀποδοχῶν ἀνέρχεται εἰς δρ. 1.024,72

Β') ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΙ ΓΕΝΙΚΩΣ (Ἰούλιος 1956)

1) Κατ' εἶδος συντάξεως καὶ φύλον :

Εἶδος συντάξεως	Ἄτομα ὀλικῶς	Ἄρρενες	Θήλειαι
1) Δόγη γήρατος	864	593	271
2) > ἀναπηρίας	442	259	184
3) > πρόωρου θανάτου	1.419	1	1.418
4) > πολυετοῦς υπηρεσίας	39	35	4
5) > πολεμικῆς αἰτίας	49	1	48
6) > γάμου	3	—	3
7) > παραιτήσεως	1	1	—
8) > καταργήσεως θέσεως	3	3	—
Γενικὸν Σύνολον	2.820	893	1.927

Σημειώσεις : Εἰς τὰ κατωτέρω οἱ συνταξιούχοι τῆς κατηγορίας ὑπὸ στοι-
χαιον ἀριθ. 5 προσετέθησαν εἰς τοὺς «πρόωρου θανάτου» οἱ
δὲ ὑπ' ἀριθμ. 4, 6, 7, 8 εἰς τοὺς τοῦ «γήρατος».

2) Κατ' είδος συντάξεως και φύλον (συνοπτικῶς) :

Είδος συντάξεως	Ἀτομα δλκ.	%	Ἀρρε- νες	%	Θήλεις	%
1) Λόγω γήρατος	910	32,26	632	70,73	278	14,42
2) » ἀναπηρίας	442	15,67	259	20,00	183	9,50
3) » προώρου θανάτου	1.468	52,07	2	0,27	1.466	70,08
Γενικὸν σύνολον	2.820	100	893	100	1.927	100

3) Κατ' είδος συντάξεως, φύλον και μισθόν :

1) Γήρατος α) ἄρρηνες	632	συντάξεις	δρ. 342.841	542
β) θήλεις	278	910	» δρ. 115.114	414
2) Ἀναπηρ. α) ἄρρηνες	259	»	δρ. 128.430	495,4
β) θήλεις	183	442	» δρ. 73.609	202.039
3) Πρ. θανάτ. α) ἄρρην.	2		1.063	531,5
β) θήλεις	1466	1468	δρ. 620.745	621.806
	2820			1.281.802
				454,53

4) Κατ' είδος συντάξεως και οίκογ. κατάστασιν :

Είδος συντάξεως	Σύνολ.	%	ἄγ- γαμ.	%	ἔγγα- γοί	%	Χῆροι	%
Γεν. Σύνολον								
Γήρατος ἄρρηνες	632	22,41	50	12	492	69,33	288	14,55
» θήλεις	278	9,85	84	20,14	3	0,70	191	9,65
Ἀναπηρ. ἄρρηνες	259	9,18	43	10,31	127	29,97	89	4,49
» θήλεις	183	6,48	35	8,40	—	—	148	7,48
Πρωρ. θαν. ἄρρηνες	2	0,10	2	0,47	—	—	—	—
» θήλεις	1.466	51,98	203	48,68	—	—	1263	63,83
Σύνολον	2.826	100	417	100	424	100	1979	100

5) Κατ' είδος συντάξεως, φύλον, ιδιότητα και οίκογενειακὴν κατάστασηιν.

Α' ΓΗΡΑΤΟΣ	Σύνολον	Ἀγαμοί	Ἐγγαμοί	Χῆροι
Γήρατος ἄρρην. ἐφημέριοι	593	46	265	282
διάκονοι	—	—	—	—
δπάλληλοι	8	2	5	1
ἱεροφάται	31	2	24	5
	632	50	294	280

Γήρατ. θήλεις	ἐξ ἐφημερίων	271	84	—	187
	» διακόνων	1	—	—	1
	» ὑπαλλήλων	5	—	3	2
	» ἱεροφαιτῶν	1	—	—	1
Σύνολον γήρατος		910	134	297	479

Β' ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ

*Αναπ. ἄρρεν.	ἐφημέριοι	250	41	121	88
	διακόν.	1	—	—	1
	ὑπαλ.	1	—	1	—
	ἱεροφ.	7	2	5	—
		259	43	127	89

*Αναπ. θηλ.	ἐξ ἐφημερίων	175	33	—	142
	διακόνων	—	—	—	—
	ὑπαλλήλων	—	—	—	—
	ἱεροφαιτῶν	8	2	—	6
		183	35	—	148
Σύνολον ἀναπηρίας		442	78	127	237

Γ' ΠΡΩΩΡΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ

Πρωωρ. θαν. ἄρρ.	ἐξ ἐφημ.	2	2	—	—
	» διακόν.	—	—	—	—
	» ὑπαλ.	—	—	—	—
	» ἱεροφ.	—	—	—	—
		2	2	—	—

Πρωωρ. θαν. θήλεις	ἐξ ἐφημ.	1.424	197	—	1.237
	» διακ.	5	1	—	4
	» ὑπαλ.	9	3	—	6
	» ἱεροφ.	18	2	—	16
		1.466	203	—	1.263

Σύνολον πρωωρ. θανάτου		1.468	203	—	1.263
------------------------	--	-------	-----	---	-------

Γεν. Σύνολον κατηγοριῶν		2.820	417	424	1.979
-------------------------	--	-------	-----	-----	-------

*Ὡς ἀνεγράφη εἰς προηγούμενα ἡμῶν φύλλα τὸ ὑπὸ τοῦ TAKE παρεχόμενον εἰς τοὺς συνταξιούχους αὐτοῦ, εἰδικὸν ἐπίδομα κατόπιν κοινῆς

δπουργικῆς ἀποφάσεως ἐχορηγήθη ἀπὸ 1ης Ἰουλίου ε. ἔ. καὶ εἰς τοὺς συνταξιοδοτηθέντας μέχρι τῆς 30-6-1951, ἐκ δραχ. 100 - 157 κατὰ συνταξιούχον, τὸ δὲ χορηγούμενον εἰς τοὺς τυχόντας συντάξεως ἀπὸ 1-7-51 καὶ ἐφεξῆς ἠδῆθη κατὰ δρχ. 100.

Ἡ κατάσταση τῶν συνταξιούχων τοῦ TAKE κατόπιν τούτων παρουσιάζεται συγκριτικῶς ὡς ἑξῆς :

συν/χοι 30-6-57	μηνιαία σύνταξις		ὀλικὰ ποσὰ		αὔξησις %ο
	πρὸ τῆς αὔξεσεως	μετὰ τὴν αὔξησιν	πρὸ τῆς αὔξεσεως	μετὰ τὴν αὔξησιν	

α) συνταξιοδοτηθέντες μέχρι 30-6-56

270	343	500	92.610	135.000	45,8
950	385	500	365.750	475.000	30
527	440	540	231.880	284.580	22,7
156	495	595	77.220	92.820	20,2
20	550	650	11.550	13.650	18,2
1.924	450,90	520,25	777.010	1.001.050	28,5

β) συνταξιοδοτηθέντες ἀπὸ 1-7-51 καὶ ἐφεξῆς
μέσος ὀρος

969	558,90	643,7	531.897	623.746	17,3
ὀλικά 2.893	453,10	561,6	1.310.907	1.624.796	25

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω προκύπτουν τὰ ἑξῆς :

α) Διὲ μέχρι τοῦ Ἰουλίου 1951 ἀπονεμηθεῖσαι συντάξεις ἀποτελοῦσαι εἰς ἀριθμὸν προσώπων τὰ 67 %ο περίπου τοῦ συνόλου (1.924 ἔναντι 2.893) ἠδῆθησαν κατὰ 28,5 %ο (εἰς τὰς κατ' ἴδιαν κατηγορίας ἀπὸ 18,2 %ο - 45,8 %ο) τῆς κατωτέρας συντάξεως οὔσης ἐφεξῆς ἐκ δραχ. 500.

β) Ἡ μέση μηνιαία σύνταξις τῆς κατηγορίας ταύτης ἠδῆθη ἀπὸ 405,90 δραχ. εἰς 520,25, (ἦτοι κατὰ 28,5 %ο).

γ) Ἡ μέση μηνιαία σύνταξις τῶν ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1951 ἀπονεμηθεῖσων συντάξεων ἀνήλθεν ἀπὸ δραχ. 453,10 εἰς 561,6, ἦτοι ἠδῆθη αὕτη κατὰ 17,3 %ο.

δ) Γενικῶς αἱ χορηγούμεναι συντάξεις ὀλων τῶν κατηγοριῶν ἀπονε-

μνησται ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ Ταμείου ἠξήθησαν κατὰ μέσον ὄρον ἀπὸ δρχ. 453,10 εἰς 561,6 ἤτοι κατὰ 25 %.

Σημειωτέον ὅτι αἱ ἀπονεμόμεναι σήμερον συντάξεις εἶναι πάντως ἀνώτεραι τῶν ποσῶν τούτων καὶ ἀνάλογοι πρὸς τὸν μισθὸν καὶ τὸν χρόνον ἀσφαλίσεως.

Α Λ Λ Η Λ Ο Γ Ρ Α Φ Ι Α

Παν. Ἀρχιμανδρίτην Χρυσόστομον Πάππαν, Καλέτζιον Κορινθίας. Ἐγένετο ἡ ἀλλαγὴ τῆς διευθύνσεώς σας συμφώνως τῇ ὑποδείξει σας.—**Αἶδες. Κουναλάκης Ἐμμανουήλ, Χουδέτσιον Πεδιάδος Κρήτης,** Ἐκ τῆς ἐπιστολῆς σας ἐπληροφορήθημεν περὶ τῆς χειροτονίας διὰ πρώτην φοράν. Σᾶς ἐνεγράψαμεν εἰς ἀμφοτέρω τὰ περιοδικά.—**Αἶδες. Ζαχαρίαν Γ. Σταθάκην, Ἀστρακὰς Πεδιάδος.** Διὰ πρώτην φοράν ἐπληροφορήθημεν περὶ τῆς χειροτονίας σας ἐκ τῆς ἐπιστολῆς σας. Τὸ περιοδικὸν τὰς μεταβολὰς τῶν ἱερέων, ὅπως χειροτονίας, μεταθέσεις κ.λ.π. τὰς πληροφοροεῖται ἐκ τῶν Μητρ. Γραφείων. Ἀνπούμεθα διότι ἐπὶ τόσον καιρὸν, ἂνευ ὑπατιότητος ἰδικῆς μας, ἀγνοοῦσαμεν τὴν χειροτονίαν σας. Σᾶς ἐνεγράψαμεν εἰς τὴν «Ἐκκλησίαν» καὶ τὸν «Ἐφημέριον».—**Αἶδες. Βασ. Μιζοκόπην, Οὐρανόπολιν.** Παρακαλοῦμεν νὰ μᾶς γνωρίσετε τὴν ἀκριβῆ διεύθυνσίν σας καὶ τὴν Ἱ. Μητρόπολιν εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκετε.—**Αἶδες. Χρῆστον Παππᾶν,** Ἄνω Πακρηνοῦ Μεσολογγίου. Σᾶς ἐνεγράψαμεν εἰς τὸ περιοδικὸν κατόπιν σχετικοῦ ἐγγράφου τῆς Ἱ. Μητροπόλεώς σας.—**Αἶδες. Ἀναστάσιον Λάσκαριν, Μητρονὰς Νάξου.** Ἡ διεύθυνσίς σας ὡς καὶ ἡ τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ Κοιμήσεως Θεοτόκου διωρθώθη. Εἰς τοὺς Ἱ. Ναοὺς ἀποστέλλεται μόνον ἡ «Ἐκκλησία», οὐχὶ δὲ ὁ «Ἐφημέριος».—**Αἶδες. Κωνσταντίνον Παλαιομῆτρον, Πάμφιον Τριγωνίδος.** Σᾶς ἐνεγράψαμεν εἰς τὰ περιοδικά, κατόπιν σχετικοῦ ἐγγράφου τῆς Ἱ. Μητροπόλεώς σας.—**Ἱερὰν Μητρόπολιν Αἰτω/νίας.** Ἐλάβομεν τὰ ὑπ' ἀρ. 1518, 1519 καὶ 1564 ἡμέτερα ἐγγράφα καὶ ἐπεφέραμεν τὰς δεούσας μεταβολὰς εἰς τὸ συνδρομητολόγιον ἡμῶν. Τὰς εὐχαριστοῦμεν.—**Ἱερὰν Μητρόπολιν Καλαβρυτῶν.** καὶ **Αἰγιαλείας.** Ἐλάβομεν τὸ ὑπ' ἀρ. 493 ὑμέτερον ἐγγράφον καὶ σᾶς εὐχαριστοῦμεν.—**Αἶδες. Ἀπόστολον Δ. Μπουζούδην, Ἀσβεστοχώριον, Θεσσαλονίκης.** Σχετικῶς μέ τὰ ἐν τῇ ἐπιστολῇ σας γραφόμενα θὰ σᾶς ἀπαντήσωμεν εἰς τὸ ἐπόμενον τεῦχος τοῦ «Ἐφημερίου». — **Αἶδες. Ἀθανάσιον Κοζαντάκην, Μουσονίτισαν Παρνασίδος.** Ὡς ἐπληροφορήθημεν παρὰ τῆς ἀρμοδίας ὑπηρεσίας τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. δὲν ἐνεκρίθη ἡ αἰτήσίς σας διὰ τὴν χορήγησιν δανείου. Αἱ ὑποβληθεῖσαι αἰτήσεις ἦσαν τόσον πολλαὶ ὥστε δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἰκανοποιηθοῦν ὅλοι ὅσοι ἐζήτουν δάνειον. Ἐπειδὴ εἶναι πιθανὸν νὰ χορηγηθοῦν μελλοντικῶς δάνεια πρέπει νὰ ὑποβάλλετε νέαν αἰτήσίν σας εἰς τὸ Τ.Α.Κ.Ε., μέσω τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκετε.

ΤΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τοῦ «Ἐφημερίου», Ὁ νέος Πρωθιεράρχης. — Τ. Γριτσοπούλου, Πρωινή προσευχή (Ὁ 62ος Ψαλμὸς τοῦ Δαυὶδ). — Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, Ὁ πρῶτος περὶ ἱερωσύνης λόγος (τέλος). (Μετὰφρασις Θεοδόσῃ Κ. Σπεράντσα). — Φωτίου Κόντονλου, Οἱ θησαυροὶ τῆς Ὁρθοδοξίας. — Βασ. Ἡλιάδη, Ἡ Παναγία ἡ Γκερμιώτισσα. (Μιὰ Ἐκκλησιὰ σ' ἓνα νησάκι. — Ἀπὸ τοὺς θρησκευτικούς θρόλους). — Βασιλείου Μουστάκη, Κηρύγματα εἰς τὰ Ἀποστολικά Ἀναγνώσματα τῶν Κυριακῶν. — Εἰδήσεις τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. — Ἀλληλογραφία.

Παρακαλοῦνται τὰ Μητροπολιτικά Γραφεῖα, ὅπως ἐπιστρέφουν συμπληρωμένας τὰς κατὰ τρίμηνον ἀποστέλλομένας καταστάσεις μεταβολῶν τῶν Ἐφημερίων. Ἄνευ τῶν καταστάσεων τούτων εἶναι ἀδύνατος ἡ ἐνημέρωσις τοῦ Περιδικοῦ ἐπὶ τῶν γινομένων μεταθέσεων, διορισμῶν, θανάτων καὶ λοιπῶν μεταβολῶν.

Παρακαλοῦνται οἱ ἀποστέλλοντες ταχ. ἐπιταγὰς πρὸς τὰ περιοδικὰ «Ἐκκλησία», «Θεολογία» καὶ «Ἐφημέριος», ὅπως σημειῶσιν ἐπ' αὐτῶν τὴν αἰτίαν τῆς ἀποστολῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἀναγνώσται τοῦ «Ἐφημερίου» νὰ ἀπευθύνονται μὲ ἐμπιστοσύνην πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Περιδικοῦ «Ἐκκλησία» δι' ὅ,τι τοὺς ἀπασχολεῖ καὶ τοὺς ἐνδιαφέρει. Θὰ εὐρουν κατανόησιν καὶ ἐξυπηρέτησιν.

Δι' ὅ,τι ἀφορᾷ εἰς τὸν «Ἐφημέριον» ἀπευθυντέον :
Πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Περιδικοῦ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»
Ὁδὸς Φιλοθέης 19, Ἀθῆναι. Τηλ. 27-639.
Ἐπεύθυντος Τυπ/φείου : Τ. Ρούτσης, Κουκουλάρη 9, Ν. Χαλκηδόν.